

ПЕТДЕСЕТ И ШЕСТО ЗАСЕДАНИЕ

София, четвъртък, 8 ноември 1990 г.

(Открито в 15 ч. и 15 мин.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: (звъни) Присъствуват 325 души, отсъствуват 75, имаме необходимия кворум. Дневният ред ви е раздаден.

1. Проектоправилник за организацията на дейността на Великото Народно събрание.

2. Законопроект за изменение на Закона за изменение на имената на българските граждани.

3. Информация за отговора на Румънския парламент на обръщението на Великото Народно събрание.

4. Разглеждане на молбата за освобождаване на председателя на Комитета за телевизия Павел Писарев и обсъждане на работата на ръководството на Българската телевизия и Българското радио.

5. За статута и ръководството на Българската народна банка.

Това са точките, които бяха приети всъщност вчера. Ние продължаваме работата си, започната още вчера. Има ли някакви предложения или бележки по дневния ред? Заповядайте, имате думата.

ХРИСТО ХОДЖОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми народни представители! Искам да предложа на народните представители т.4 от дневния ред да отпадне днес, като се включи в дневния ред на 14 ноември, сряда. Мотиви: днес на заседание на Комисията по радио и телевизия се взе решение съпредседателите на комисията да проведат предварителни разговори с евентуални кандидати за временен председател на Българската телевизия. Вторият мотив: трябва да се проведат консултации с юридически съветници и с председателя на Законодателната комисия по някои пунктове на проекторешението за временния статут на Българската телевизия по законосъобразност. За всичко това е необходимо време и за това предлагам т.4 да се включи в дневния ред на следващото заседание, в сряда.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Предложението е целесъобразно. Има думата господин Люфиев.

ЮНАЛ ЛЮТФИЕВ: Уважаеми председател, уважаеми колеги! Вчера ние гласувахме дневния ред за днешното заседание. Първа точка беше приета с гласуване от Великото Народно събрание - разглеждане на законопроекта за изменение на Закона за имената. Аз предлагам днес да започнем именно с та-

зи точка. Първа точка да бъде разглеждането на законопроекта за изменение на Закона на имената на българските граждани. Предлагам да се гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата.

КАЛИНКА БОНЕВА: Уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа! Преди повече от два месеца и половина направих запитване, а на 23 август и устно от тази трибуна, а именно по проблемите на гр. Пловдив. На 20 септември направих и предложение от името на всички народни представители да се обясни за проблемите на гр. Пловдив какви решения ще се вземат за тази зима. В гр. Пловдив не са осигурени необходимите количества горива - мазут и промишлен газьол. *(Оживление и смях в залата)* Не се смеете и миналият път се смеехте, но там положението е много сериозно. В северната индустриална зона са включени само болничните и детските заведения, както и училищата, а в южната индустриална зона не са включени нито една детска градина, нито едно училище. Там е студено. Хлябът и сега не достига.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Какво е предложението?

КАЛИНКА БОНЕВА: От днес няма мазут и за производство на хляб в гр. Пловдив. Уважаеми колеги, заставам пред вас с молба да превъзмогнем политическите пристрастия, защото е недопустимо хиляди деца във втория по големина град да живеят при крайно тежки, неблагоприятни зимни условия. Явно решение N 208 на Министерския съвет от 9 октомври 1990 г. за енергично осигуряване на страната през есенно-зимния период за 1990-1991 г. няма да се изпълни. Явно обещаното от господин Андрей Луканов само 25 процента да бъдат намалени горивата също няма да бъде изпълнено. Протокол N 2 от 19 октомври 1990 г. на групата...

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Чакайте, искам да разбера все пак кое е предложението Ви по дневния ред?

КАЛИНКА БОНЕВА: Уважаеми господин председател, аз много рядко излизам на тази трибуна и много моля да ме изслушате, ще го кажа *(шум и оживление в залата, ръкопляскания за прекъсване)*.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Независимо от това имате възможност да вземете думата, но засега обсъждаме дневния ред. Какво предлагате?

КАЛИНКА БОНЕВА: Ще го кажа. Възникналите проблеми по енергийното и продоволственото осигуряване на страната е едно добро пожелание само. По-конкретно, какво имам предвид?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Вижте какво, ако започне всеки депутат пред своите избиратели да се отчита отгук, доникъде няма да стигнем. Имате ли предложение по дневния ред? *(Ръкопляскания)*

КАЛИНКА БОНЕВА: Аз съм сигурна, че зад мен ще застанат всички пловдивски депутати и съм сигурна, че зад мен ще застанат и депутатите от Бургас, Варна и Велико Търново. Лесно е на софиянци, защото имат парно! *(Шум и оживление в залата)*

РЕПЛИКА ОТ ЗАЛАТА: Няма време!

КАЛИНКА БОНЕВА: Да, няма време, господа! Децата мръзнат, а в София парното работи от 23 октомври. Това не е само за Пловдив, това е за Бургас, за Варна, за Велико Търново. Много настоятелно ви моля да ме подкрепите и да направим предложение, да задължим правителството от 7 дни - до 15 ноември 1990 г., да се яви пред Великото Народно събрание с конкретна програма за осигуряване прехраната, отоплението и осветлението на големите градове, особено на Пловдив, Варна, Бургас, Велико Търново и Враца. Тази програма трябва да бъде включена още в дневния ред на заседанието в сряда.

Какво по-конкретно имам предвид? В протокола, за който вие не ме излушахте и не ви обясних, са предвидени приоритетни групи - първа, втора и трета, но това е само едно пожелание, трябва конкретно да се каже кои предприятия и кои фирми трябва да бъдат спрени. Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Вземете думата за реплика, само че да не стане реплика на репликата.

ХРИСТО МАРКОВ: Аз също съм депутат от Пловдив. Аз съм учуден от предложението на госпожа Бонева, защото ще ви цитирам едно от обещанията на Българската социалистическа партия от предизборната ѝ платформа в гр. Пловдив. Там беше записано: "газификация на Пловдив". Много интересно как някои от българските депутати...

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Вие сега продължавате това, което не трябваше да стане преди малко.

ХРИСТО МАРКОВ: Та някои депутати се сетиха за енергийната криза в гр. Пловдив. Мисля, че правителството, вместо да взема такива решения, би могло да избърза с назначаването на временната управа в гр. Пловдив и в Пловдивска област, а не да занимава Великото Народно събрание тук с липсата на мазут в гр. Пловдив. Благодаря ви. *(Ръкопляскания)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Атанас Ганев.

АТАНАС ГАНЕВ: Уважаеми господин председател, колеги народни представители! Изказвам се от името на Комисията по аграрната политика и реформите в селското стопанство по един въпрос, който не е нов за Народното събрание. Нашата комисия отново се занима с него, получава много писма, много оплаквания и предложения, тъй като въпросът опира до фуража за изх-

ранването на животните и птиците у нас - нещо, което вече клони към катастрофа и може да доведе до много тежки последици.

Комисията подготви едно проекторешение което предлага, да бъде включено в дневния ред или пък утре в Народното събрание. То няма да отнеме много време. Благодаря за вниманието

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Нека остане за утре. Има думата Венцеслав Димитров.

ВЕНЦЕСЛАВ ДИМИТРОВ: Уважаемо председателство! Искам да протестирам срещу начина на изготвяне на дневния ред. Преди една седмица приехме една точка, която се отлага от ден на ден и аз мисля, че вече ще започнем да я отлагаме от месец на месец. Въпроса за банката най-напред сте го сложили на пето място. *(Шум и смях в залата)*

Първо, трябва да го сложите на второ място; и, второ - откъде измислихте тази формулировка, господин председател? - За статута и ръководството.

Въпросът беше поставен така: да гласуваме освобождаването на председателя на Българската народна банка и сливането на Българската външнотърговска банка с Българската народна банка. Това беше предложението. Откъде сте изсмукали това предложение тук, за да го поставите?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Добре, ще Ви дам обяснения. Гиньо Ганев ще даде обяснения.

ВЕНЦЕСЛАВ ДИМИТРОВ: Не да го обясните, а да го поставите на второ място. *(Шум в залата)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли предложения по другите точки от дневния ред?

ЙОРДАН ВАСИЛЕВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги! Искам да подкрепя предложението на члена на нашата Комисия по радио и телевизия. Формално това трябва да стане и от другата страна: четвърта точка от дневният ред да отпадне за днес и да бъде включена в сряда.

Също смятам, че предложението на г-н Лютфиев е основателно. Това е изключително важен въпрос - точка втора от дневния ред и аз поддържам да мине като първа, защото се опасявам, че сега формулираната точка от дневния ред ще изчерпи деня. *(Оживление в залата)*

Това, което каза г-н Венцеслав Димитров, ми се струва също основателно. Бих предложил дневният ред да бъде в следната последователност: втора точка да стане първа, пета точка да стане втора, първа да стане трета, а четвърта изобщо да отпадне.

Възползвам се от възможността да дам едно съвсем кратко обяснение. Вчера уважаваният колега Иван Костов от това място е съобщил, че аз подк-

репям някакво предложение за възможността на депутатите да работят на повече от едно място и да получават някакви двойни възнаграждения...

Такова нещо няма. Бих искал да заявя, че още преди изборите, а и след това като редактор на в. "Демокрация" не съм получавал нито един лев заплата от определената ми, т.е. дори при възможност да получавам не съм взимал, тъй че би било абсурдно сега да искам такова нещо.

Спомням си, че от колеги от БСП ми беше предложено да подпиша един проект, който предвиждаше в първите дни да има поне един ден от седмицата, отделен за депутатите, за да посещават районите, където са избрани. Аз смятах това за основателно, подписах това предложение. Те бяха малко учудени, че предложение от БСП се подписва от депутат от СДС. Аз смятам това за нормално. И това нещо се осъществи, както знаете. Ние сега имаме дори два дни за посещение. Тъй че явно има някакво недоразумение. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Давам думата на Иван Божков.

ИВАН БОЖКОВ: Уважаеми господин председател, дами и господа народни представители! Подкрепям предложението, направено от господин проф. Атанас Ганев - председател на Комисията по аграрната политика и реформите в селското стопанство да се включи на мястото на отпадналата точка 4, което той предложи - за изхранване на животните през настоящата и следващата година. Може би на някои този въпрос ще се стори необичаен, но той е изключително важен.

Аз искам да Ви връча, господин председателно, една декларация, подписана от председателя на Съюза на зооинженерите в България и от председателя на Съюза на ветеринарните лекари в България по този проблем. Не искам да я чета. Ако бъде включена в дневния ред, утре ще взема отношение по нея.

Проблемът е изключително важен. Той засяга бъдещето на нашата нация, на нашите деца, на хората от България.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Иван Костов иска думата.

ИВАН КОСТОВ: Уважаеми господа, уважаемо председателство! Много ясно си спомням, че вчера господин председателят обеща точката за банката да бъде на първо място. Така че, щом се изчерпи правилникът, нека точката да си заеме мястото, защото тази маневра с поставянето ѝ отзад просто не е коректна. След като е дадено обещание, нека да бъде изпълнено.

Използвам обстоятелството вместо господин Ганев да обясня защо е такава формулировката. Всъщност тази формулировка също не беше одобрена от мен, но начинът, по който ще се процедира за решаването на въпроса на банката, беше предложен от г-н Гиньо Ганев като отварящ определено обсъждане и определена процедура, а не като вземане на конкретно решение, с което

ние в момента не разполагаме. Затова той предложи една такава по-гъвкава формулировка, с която аз частично, макар и не в този вид, се съгласих. Така че отговарям на господин Венцеслав Димитров, но държа точката да заеме място веднага след правилника.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Гиньо Ганев.

ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ГИНЬО ГАНЕВ: Просто и аз като един от вас, господа, вземам думата по проекта за дневен ред. Той ще се гласува от всички нас заедно.

Първо, мисля, че с начина, по който вчера процедирахме с проекта за правилник и водени от общото убеждение, че това е един нормативен акт за дейността на самото Велико Народно събрание, който не би трябвало повече да се отлага, предлагам: нека продължаващото разглеждане на правилника да бъде точка първа, да помислим за възможността една масивна част от него да бъде изчерпана, включително чрез гласуване до почивката, и след това, след паузата да преминем, така както е предвидено тук, по точка втора - законопроект за изменение и допълнение на Закона за имената на гражданите. Това би било много естествено и психологически по-правилно, като се има предвид дискусията от снощи.

Второ, във връзка с точка 5 - за статута и ръководството на Българската народна банка. Мен ми се струва и аз благодаря на господин Костов за изреченията, които прибави току-що, че предложението на господин Димитров - ако той ме слуша сега и се казва Венцеслав Димитров (*Оживление в залата*), не може да бъде прието с изреченията, които той предложи преди два-три дни на парламентарното заседание на Великото Народно събрание.

Първо, действуват три нормативни акта - а нека Народното събрание да чуе това добре - във връзка с банката. Най-напред това е чл. 29 от Конституцията, ал. 2. Но заедно с това има един чл. 40 от Устава на Българската народна банка, който не е един обикновен устав, а е пълнокръвен нормативен акт.

Докато в член 29 на Конституцията се казва, че банката е независим институт и това отразява нейната организационна особеност, вътрешната автономия, емисионният институт на държавата и т.н., вижте какво се казва в чл. 40 на устава: председателят и заместник-председателите на банката да назначават и уволняват по предложение на Министерския съвет с указ на Държавния съвет.

Сега Държавен съвет няма. Според преходните разпоредби на действащата Конституция, когато някои от правомощията на бившия Държавен съвет изрично не са възложени някому, те се осъществяват от Великото Народно събрание. Това значи, че наистина назначаване, уволняване на председател и за-

местник-председатели на банката е прерогатив на Великото Народно събрание. За мен в това колебание няма. Само че по предложение на Министерския съвет. ("О-о-о!") тихо! (*Смях в залата*) Никъде не е казано и ви моля това да прочетете внимателно. Друг разговор е това и ще дойде в точката. (*Оживление в залата*)

Никъде не е казано, че с обстоятелството, че банката е институт, който се отчита пред Великото Народно събрание, другото е премахнато.

Лично аз смятам, да речем, че това предложение на Министерския съвет не е задължително. Въпрос на правен анализ. Но по този въпрос в който и ред да сложим точката в днешната ни програма, непременно ние с вас трябва да решим този проблем да бъде сложен в Комисията по икономическата политика. Даже да не се правят персонални предложения във връзка със състава на банковото ръководство и тогава би трябвало да се предложи даже там, в рамките на това ръководство на комисията, да се направят и политически консултации. Това е естествено.

Второ, защо се говори за статут на Българската народна банка, господин Димитров? Защото във вашето предложение се съдържа идеята за евентуалното сливане на Българската външнотърговска банка с Българската народна банка. Това вече е част от проблема за статута на една банка. Затова тази формулировка е по-обща. Тя дава възможност да се включи и Вашата идея.

С други думи, независимо от поредността на тази точка - може даже да бъде точка първа, никакво възражение не правя по това, а предлагам на народните представители веднага да се съгласим с това тя да бъде предоставена на Комисията по икономическата политика и оттам да дойдат съответните предложения. Друг начин за това няма. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: По предложения дневен ред всъщност са направени няколко предложения. Първо, да отпадне точка 4. Ние като Бюро сме съгласни и няма да я подлагаме на гласуване. Следователно тя се сема от дневния ред и се насрочва за следващата сряда. Има предложение за нова точка - изхранване на животните през настоящата година. Имаме предварително съгласие от вносителите да се разгледа утре. И ние ще я внесем за утре. В такъв случай няма да я разглеждаме днес.

ГИНЬО ГАНЕВ: Извинете, това е проблем на Министерския съвет.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Нищо, ако трябва.

ГЛАС ОТ БЛОКА НА СДС: Това е работа на правителството.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Следователно остава да се реши само въпросът за подреждането на точките. Ние тук имаме предварително становище, изработено още в самото начало - да започнем с правилника, да про-

дължим до почивката и след това с другите точки. Много ви моля да подкрепите това предложение и да се запази съответният ред. А за партията, както казах, ще се преценява и когато дойде точката, ще се реши как да се постъпи, както се отнесе. Следователно по изключение предлагам както е представен дневният ред - точка първа за проектоправилника - до почивката, следва законопроектът за изменение на Закона за имената на българските граждани, след това информацията, тя е много кратка и за статута и ръководството на Българската народна банка.

ГЛАС ОТ БЛОКА НА БСП: Извинете, г-н председател...

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Извинете, не се чува.

СОЛОМОН ПАСИ: Много Ви моля, г-н председател, имаше формално предложение да се измени редът, който Вие предлагате. Подложете най-напред на гласуване реда, който е най-отдалечен от Вашето предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има две предложения за първа точка. Аз виждам, че губим излишно време сега, вместо да бъдем разумни. Тогава подлагам на гласуване първото предложение, а именно точка първа в дневния ред да бъде законопроектът за изменение на Закона за имената на българските граждани. Това беше предложението, най-отдалечено от нашето.

Които са съгласни с това предложение, моля да гласуват. Това да бъде точка първа от дневния ред. Моля да се брой.

Против? Въздържали се? Сега гласуваме, без да обявя резултатите за т.1 - за статута и ръководството на Българската народна банка, за да видим коя точка ще бъде.

Трябва да стане първа. Предвид на това, че няма правилник, ще вървим по този начин, за да бъдем много демократични.

ВЕНЦЕСЛАВ МЕДАРСКИ: Е, е, е, а бе как си ги измисляш, господин председателно?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, които са за статута и ръководството на Българската народна банка да стане точка първа, да гласуват. Има направено предложение, моля ви се, да се брой.

Против? Въздържали се? Предлагам тези, които са съгласни да гласуват за проектоправилника за организацията и дейността на Великото Народно събрание да бъде точка 1, да гласуват. Проектоправилникът да бъде точка първа по дневния ред. Който е съгласен, моля да гласува. *(Шум в залата)*

ИВАН ГЛУШКОВ: Все пак, колеги, искам да обърна внимание, сметката в никакъв случай не може да излезе, тъй като видях депутати, които на два пъти гласуваха "за", т.е. едновременно предлагат две точки да бъдат на първо място.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Няма значение, мнозинството ще определи. Който е против това проектоправилникът да бъде точка първа, да гласува. Въздържали се?

ВЕНЦЕСЛАВ ДИМИТРОВ: Мога ли да направя едно предложение. Аз видях депутати, които въобще не гласуват. Така че едното противоречи на другото!

ЮЛИЙ БАХНЕВ: По реда на водене на гласуването... Това е изключителна работа. Вие ще влезете в историята.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Влизам, в историята съм влязъл вече, моля Ви се. *(Ръкопляскания в залата на отделни места)* Отдавна. Кажете колко са гласовете по първото предложение. Резултатите са следните. *(Смях в залата)* За изменението на Закона за имената на българските граждани - 127 "за", за правилника - 136 "за". При това положение започваме с проектоправилника. Има думата Гиньо Ганев. *(Смях и оживление в залата)* Моля ви се. *(Удър по звънеца. Шумът в залата продължава. Частични ръкопляскания)*

ПЕТЪР МАРКОВ: Скъпи колеги, вземам думата по процедурен въпрос. Смятам, че трябва да се гласува. Предлагам ви за председателстващ днешното заседание да изберем г-н Ганев и след това да уточним дневния ред. *(Ръкопляскания в залата на места)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Такова предложение не може да се гласува. Има си председател. *(Смях в залата)*

ГЛАС: Искам думата за процедурен въпрос.

ДЕНЧО ЦОНЕВСКИ: Уважаеми колеги, за какво сме тук? Работа ли да вършим или да губим времето всеки ден от два до пет часа? Много ви моля да прекратим със, да не кажа "с този цирк", и да започнем да обсъждаме въпроса по правилника. Не ни ли е неудобно, извинявайте, не можем да приемем правилник вече четири месеца.

ГЛАС ОТ БЛОКА НА СДС: Кой си ти бе?

ДЕНЧО ЦОНЕВСКИ: Моля ви още веднъж, да започнем да работим. Очакват ни 10-15 закона.

АНГЕЛ АХРЯНОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми госпожи и господа народни представители! Искам да ви припомня, че вчера по предложение на г-н Берон се взе решение само за вчера да се изключи светлината, без която Българската телевизия не може да работи. Аз също онзи ден си смених очилата. Зрението ми също е лошо. Става дума за нещо много съществено, става дума за това да не се спуска затъмнение, да не се спуска завеса на затъмнение върху работата на парламента. *(Ръкопляскания в блока на СДС)* Така че мо-

ля, много моля да се разгледа въпросът със светлините, без които телевизията не може да работи. Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Петър Берон.

ПЕТЪР БЕРОН: Уважаеми колеги, не знаей дали вие държите да се предава това, което досега беше, от 15 до 15 ч и 55 мин. Сега то може да замести за народа нещо като "Къдрава антена" или нещо от този род, обаче аз ви декларирам, че ако така върви работата, аз наистина ще започна да идвам от 16 часа нататък на тези заседания, тъй като първият час е напълно загубен всеки ден. И аз намирам, че...

ГЛАС ОТ БЛОКА НА СДС: По вина на кого?

ПЕТЪР БЕРОН: Не е въпросът в кого е вината. Предлагам да прекратим тази практика, моля ви се. *(Ръкопляскания в блока на БСП)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Давам думата на Гиньо Ганев. И между другото много ви моля да стигнем до глава шеста, за да се реши въпросът за заседанията. Аз нарочно направих тези игри, за да видите, че без правилник не може. *(Ръкопляскания и смях в залата)*

ВЕНЦЕСЛАВ МЕДАРСКИ: Дневният ред не е гласуван.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Гиньо Ганев. Господин Медарски, оставете сега, да продължим. Гиньо Ганев, започвай. Глава четвърта.

ГИНЬО ГАНЕВ: Господа след снощния анализ и гласуването по приложението към правилника наистина сега да отворим страниците на проекта на глава четвърта. Тя е озаглавена "Комисии на Великото Народно събрание" При внимателното разглеждане на предложенията, които се направиха във връзка с тази глава, аз още веднъж след обобщения доклад, който направих, искам да напомня, че тук може би два въпроса заслужават едно по-подчертано внимание.

Първият въпрос е във връзка с принципа дали поначало заседанията на парламентарните комисии да бъдат открити с възможност те да бъдат закрити по решение на самата комисия в определени случаи или, обратно, те да бъдат закрити поначало с широка възможност да бъдат открити или преди да бъдат напълно открити да има широк достъп на експерти, длъжностни лица и граждани, когато става дума за т. нар. напълно открито заседание на комисии-те. Това е проблем, който се разисква в проекта в чл. 29.

Вторият въпрос е свързан с чл. 37 за т. нар. протоколи за заседанията на комисии-те.

Много аргументи бяха приведени в подкрепа на едното и другото разбиране на чл. 29 за закритостта и откритостта на тези заседания. Искам да ви помо-

ля внимателно да прочетете четирите алинеи на чл. 29 и да видите, че заявлението в първата алинея, че заседанията са закрити, наистина е само едно начало, но оттам нататък текстовете, които следват в един строен ред, дават пълна възможност заседанията да бъдат провеждани с широко участие на длъжностни лица, експерти и журналисти и да бъдат открити с участието на неограничен брой граждани, както това трябва да се разбира в ал. 3. Към това искам да прибавя, че възможността всяка комисия да излъчи, да назначи измежду своя състав един говорител прави практически и закритите заседания достатъчно открити за широката общественост. Защо все пак поначало закрити?

Отговор - за деловитост, компетентност и пълна свобода на дискусиата, на въпроси, които може би биха били третирали с повече избор на аргументите. Практиката на първоначалния принцип за закрити заседания е практика на повечето от парламентите, правилниците на които се познават у нас.

По чл. 37 много искам да подкрепите комисията. Поначало на заседанията на парламентарните комисии се водят съкратени протоколи, не само по съображения за икономии, защото все пак това са заседания на комисии и винаги в тях с участието на ръководството същината на дискусиата може да бъде отразена и всеки да се позовава на съдържанието ѝ. Може би това са основните неща.

Правя и още едно предложение. В списъка на постоянните комисии да се включи и комисията, която има заглавие "Контрол върху приходите, разходите и имуществата на политическите партии". По същество ние избрахме тези комисии като комисия ад хок, но тя е постоянна. И в Закона за политическите партии има задължение, което е непрекъснато, всяка година да се декларират имуществата на тези партии, да се прави анализ на декларациите им и т.н. Благодаря. Сега вие имате думата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Георги Тодоров.

ГЕОРГИ ТОДОРОВ: Господин председател, уважаеми колеги! Искам да поставя един принципиен въпрос, отнасящ се до глава четвърта. В нея никъде не е отбелязано какъв характер имат взетите от комисията или комисиите решения - задължителен, препоръчителен, контролен или друг. Това е изключително важно за ефективната работа на комисииите, тъй като не всяко решение на комисията може да се внесе в Народното събрание. Смятам, че това е удачно да се извърши в чл. 33 в определена алинея, без да мога да предложа някакъв текст, тъй като Великото Народно събрание трябва да се произнесе по въпроса какъв да бъде характерът на постоянните и временните комисии.

Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Румен Данов.

РУМЕН ДАНОВ: Благодаря на г-н Гиньо Ганев. Той постави точно тези конфликтни въпроси в тази глава, които и аз смятах да повдигна пред вас.

Приемам, разбира се, отчасти аргументите, засягащи чл. 29: "заседанията на постоянните комисии са закрити", гласи текстът в правилника. Аз бих проявил своето недоумение защо към частното не прилагаме общия принцип, който прилагаме към по-общото. Ние приемаме, че комисиите са един минипарламент. Така както пленарните заседания на Народното събрание са открити за всички, точно този принцип би трябвало да приложим и към комисиите. При това положение моето конкретно предложение е следното: ал. 2 на чл. 29 да се комбинира с ал. 4 на предходния член, тъй като те са почти еднакви. "Постоянните комисии, гласи ал. 4 на чл. 27, разглеждат доклади, информации и обяснения от министри и ръководители на други ведомства, изслушват длъжностни лица, експерти и граждани". Отново повтарям, текстовете на тези два члена почти се дублират. Алинея 2 да стане 3 или 4, като, разбира се, ал. 3 на чл. 29 също бъде изменена така: "Постоянните комисии могат да регламентират чрез своя вътрешен правилник заседанията да бъдат закрити". Този подход ми се струва по-демократичен, дори и само заради принципа за демократичност. В същия дух е и съображението ми спрямо чл. 31: "Постоянните комисии заседават и вземат решения, когато присъствуват повече от половината от техните членове. Решенията се приемат с обикновено мнозинство от присъстващите членове на комисията при явно гласуване", гласи този член. В правилника за работа на Великото Народно събрание има възможност за вземане на решение и с тайно гласуване, особено когато става дума за избор на личности. Ние вече имаме прецедент, когато в Комисията по радиото и телевизията трябва да се избират личности за оглавяване на един или друг институт, в случая Българската телевизия и Българското радио. Защо да не дадем възможност комисиите да имат алтернатива при вземането на решения? Дотук с предложенията.

Бих обърнал внимание на всички народни представители, че вече няколко месеца работим в различни комисии. Всички проверихме кой върху какво ще работи, кой ще посещава и кой не заседанията на комисиите. Искам с цялата сериозност да поставя въпроса пред всички - тези от нас, които са преназначени с работа в комисиите, регламентирано е участие в работата на две парламентарни комисии, нека отново се обадят на старите контактни групи, за да бъдат направени промени в съставите на комисиите, за да е гарантирана работата на тези комисии. Иначе при липса на възможност за свикване на кворум, комисиите са обречени на бездействие и тогава трябва да бъде приложен с цялата му строгост чл. 12 от приложение N 2, което касае финансови санкции.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Иван Костов, да се готви Стефан Продев.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Той не беше съобщен. Откъде изведнъж се вмъкна в списъка?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Вмъкна се затова, защото тук ни беше даден. Също е записан. След това сте Вие.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Ясно. Няма нужда от обяснение. Всичко е ясно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Защото аз имах списък след това... Има думата Иван Костов.

ИВАН КОСТОВ: Аз съм от тези, които също недоумяват защо трябва да бъдат закрити заседанията на комисиите. Смятам, че трябва да се приеме принципът от общото към частното. В момента заседанията на Комисията по икономическата политика са открити. С редки изключения те винаги са били открити. Посещават се от журналисти, има добра връзка между нас и журналистите, това помага на работата на комисията. Повтарям, помага, а не пречи. Ние в Комисията по икономическата комисия искаме да работим така, че да имаме широка връзка с обществеността. Нещо повече, желаем много тесни контакти с обществеността, защото предстоят наистина драматични промени в икономическото законодателство и не желаем да се откъсваме от тази общественост. Ето защо специално за нас тази клауза, поставена по този начин, е запретиелна и неприемлива. Освен това искам да кажа и друго: в Комисията по икономическата политика се води точен протокол на абсолютно всички заседания, стенографски протокол, който се ползува непрекъснато по най-различни поводи, именно точният протокол от заседанието. Затова предлагам в чл. 37, ал. 2 да се запише така: "на заседанията на Законодателната, Конституционната и на Комисията по икономическата политика", и да следва останалият текст. Точният стенографски протокол наистина ни е необходим, защото ние спорим по важни въпроси и е много важно да бъдат уточнени изрядно становищата на различните страни, връщаме се към тези неща и моля ви дайте тази възможност на комисията. Това означава, разбира се, тя да бъде осигурена и със съответни хора, които да вършат тази работа. Накрая предлагам като чл. 40 в тази част да бъде записано, че всички постоянни комисии съставят програма за своята външноикономическа дейност, която предлагат за обсъждане и приемане от Бюрото на Великото Народно събрание. Господин Ганев, искам да ви ограничим в едни правомощия да определяте вие самостоятелно външноикономическите връзки на комисиите и да се предостави това до голяма степен на комисиите - те да планират, а вие вече съобразно ресурсите,

които има, в края на краищата ще отсеете и ще решите кое може и кое не. Като чл. 40 предлагам: "комисиите изработват програми за външноикономическата дейност..."

ЛЕА КОЕН (от място): Международните връзки, а не външноикономическите.

ИВАН КОСТОВ: Извинете, грешка на езика, за международните връзки. Събърках, защото се разпилях, докато спечеля вниманието на господин Гиньо Ганев. Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Стефан Продев.

СТЕФАН ПРОДЕВ: Уважаемо председателство, уважаеми колеги! Аз също искам да взема отношение по чл. 29 от гл. IV. Аз смятам, че заседанията на комисиите трябва да бъдат открити.

РЕПЛИКА ОТ ЗАЛАТА: С изключение на националната сигурност.

СТЕФАН ПРОДЕВ: Съвсем не съм съгласен с аргументите, които бяха изтъкнати за тяхното закриване. В тези комисии се обсъждат много важни, много съдбоносни въпроси, свързани с нашата нация, с нашия живот, след това тези проблеми се прехвърлят тук на пленарните заседания и аз смятам, че не бива пътят между заседанията на комисиите и пленарните заседания да бъде толкова усложнен. Но: един от аргументите, който ме кара да поддържам тази теза, е, че със закритите заседания на комисиите ние лишаваме българската преса от пряко и конкретно следене на работата на тези комисии.

За мен това ще бъде един неволен или волен (това вече зависи от ръководството на комисиите) опит да се ограничава свободата на информация в нашето Народно събрание. Аз смятам, че пресата трябва да бъде допусната съвсем свободно на заседанията на комисиите. Разбира се, когато се обсъждат проблеми, които заслужават да бъдат закрити заседанията, това - да. Затова предлагам чл. 29 да приеме тази редакция: "Заседанията на постоянните комисии са открити. На заседанията могат да присъствуват длъжностни лица, експерти и журналисти. Трето, постоянните комисии могат да решат отделни заседания да бъдат закрити". При всяко закрито заседание вие знаете сами - ще започнат да се носят слухове, ще започнат да се носят клюки, ще започнат да се изнасят неверни данни и всичко това оттук, от сградата на Народното събрание ще теche по редакциите и ще внася объркване (реплика от залата: "Това става само при социалистическата система") Това е първата ми бележка. Втората ми бележка е по чл. 37. Аз не зная защо протоколите на заседанието на комисиите трябва едни да бъдат съкратени, а други да бъдат пълни, но ако трябва действително някои комисии да имат пълни протоколи освен посочените две - Законодателната и Конституционната комисия, аз смятам, че е задължително

протоколът на Комисията по националната сигурност да бъде пълен. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Красен Станчев.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Благодаря Ви, господин председател! Аз ще започна отзад напред, по чл. 37, ал. 1. Аз смятам, че в тази формулировка на ал. 1 председателството на Великото Народно събрание е излязло в една клауза своята воля, изразена в заповед да не се водят пълни протоколи на заседанията на комисииите. Много ядосан от тази заповед - да не се водят протоколи, аз написах едно гневно писмо до председателството, мислех днес да го внеса, но ще го дам. Консултирах съдържанието на това писмо с почти всички председатели на комисии и то се подкрепя. Няма да излагам всички аргументи, които мога да изложа в тази формулировка, но ще кажа само че една такава клауза в нашия правилник е абсолютно безпринципна. Както намирам също така и намерението на председателството на Великото Народно събрание. Колкото и да се увеличават заплатите на народните представители, включително и на тези, които са много заети в комисии и т.н., дейността им няма да стане по-ефективна, ако се правят икономии от разходи за технически персонал и технически нужди. Това е принципно положение.

Има и един друг въпрос - това е въпросът за политическата отговорност от взетите решения. Вчера случайно прочетох в в. "Дебати", че от 1964 г. в Политбюро на ЦК на БКП не се водели протоколи. Аз не искам комисията, за която отговарям, която взема много отговорни решения, съответно дори решения за изменения на норми за замърсяване, съответно решения за спиране на определени производства, съответно пещи, които би трябвало да се включат в закони от един или друг характер; комисия, която работи с около 70 души експерти от различни области и която много често слуша становища, принципно различни, засягащи различни интереси, след време да се окаже тази комисия в положение, когато няма да бъде ясно кой какво становище е защищавал, кой чии интереси е отстоявал. Аз съм принципно против тази формулировка на ал. 1 на чл. 37 и предлагам да отпадне думата "съкратен". Освен това искам да подкрепя всички изказали се по чл. 29 и да кажа, че всъщност ал. 4 от този член е излишна, и да предложи нова формулировка на ал. 4, а именно тази формулировка би трябвало според мен да гласи: "Заседанията на комисията по националната сигурност са закрити. Комисията при желание може да реши друго." Тази комисия обикновено работи с данни, които попадат под режима на държавната тайна. Освен това искам да направя една бележка по чл. 35. Предполагам, че ал. 3 на чл. 35, както е формулирана в страдателен залог, а именно:

"В доклада се отразяват различните становища по проблема и мнозинството, с което е взето решение", не може да даде пълна информация за дискусиите, които са се водили на заседанията на комисиите, и затова предлагам ал. 4, а именно тази алинея би трябвало според мен да звучи така: "Разпоредбата по предходната алинея не ограничава правото на малцинството да изложи своята особена позиция в рамките на съдоклада." Или нещо подобно, от редакционна гледна точка.

Член 28, според мен също е редакционна бележка, но много съществена, използва един дезюптивен съюз - съюзът "или", и става дума за следното: "длъжностни лица в държавни органи, лица, обществени организации, граждани са длъжни да представят или предоставят сведения, документи... и т.н. "Съюзът "или" предлага избор. Или трябва в този член да се определи чий е изборът, или трябва този съюз да се замени със съюза "и" и тогава текстът би придобил следния смисъл: "Държавните органи, длъжностни лица, обществени организации и гражданите са длъжни да представят и предоставят сведения, документи, необходими за дейността на постоянните комисии". Благодаря ви за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Любомир Иванов.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ: Уважаеми дами и господа! Бих искал да спра вашето внимание на въпроса, третиран в чл. 23 от гл. 4 на предложения проект за правилник. По-специално в алинея 3 е определен принципът за формиране на постоянните парламентарни комисии, а именно предложена е следната формулировка: "При формирането на постоянните комисии се осигурява пропорционално представителство на парламентарните групи."

Може би си спомняте, че парламентарната група на Зелената партия излезе с предложение за друга формулировка. То беше много отдавна дадено, връчено писмено в Комисията по изработване на правилника. На предишния кръг от обсъждане аз направих отново предложение, изложих съответните аргументи в подкрепа на нашето предложение, които сега няма да повтарям.

Разбира се, ние ще чуем и разясненията на г-н Ганев по този въпрос, но не бих искал да се ограничим само с тях и затова предлагам да направим формално гласуване по тази алинея.

Именно нашето предложение е следното: ние предлагаме за чл. 23, ал. 3 следния текст: "При формирането на постоянните комисии се осигурява пропорционално представителство на парламентарните групи и независимите народни представители при спазване на принципа никоя парламентарна група да няма мнозинство в отделна комисия."

Това е предложението. Що се отнася до чл.37, въпросът за протоколите от работата на комисиите, бих искал да кажа, че подкрепям воденето на пълни протоколи, но ако все пак трябва някои комисии да се отделят в сравнение с други, бих казал, че от опита ми в работата на Комисията по външната политика, като имам предвид характера на въпросите, които се обсъждат там, предлагам тази комисия да бъде също добавена към Законодателната и Конституционната комисия.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата г-жа Илчева.

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА: Уважаемо председателство, уважаеми колежки и колеги народни представители! Струва ми се, че тази глава IV за дейността на комисиите на Великото Народно събрание е от огромно значение за нормалната и ритмичната работа на Великото Народно събрание и затова правя някои съществени по мое виждане забележки към нея.

Първо, чл. 21 предлагам да се допълни: "Комисиите са основни работни органи на Великото Народно събрание", и останалият текст да се запази.

Точка 4 на същия член предлагам да се допълни: "Постоянните комисии приемат своите вътрешни правила за тяхната организация и дейност."

Към този член да се допълни и т. 5: "Постоянните комисии приемат свой план за работа, който представят на Бюрото на Великото Народно събрание." Разбира се, този план трябва да бъде съобразен с основната дейност на Великото Народно събрание.

Към т.6 от този член - всяка постоянна комисия да има свой бюджет, аз предлагам да се допълни с още едно изречение: "Изразходване на средствата да се решава с обичайно мнозинство от членовете на комисията." Тоест да имаме известен контрол по изразходването на тези средства

Член 24 предлагам да се допълни: "Ръководството на всяка постоянна комисия да се състои от председател, заместник-председател, секретар. Същите не могат да бъдат избрани за членове на други постоянни комисии."

Имам предвид, че за нормалната и добра дейност на комисиите е необходимо ръководството да концентрира вниманието и дейността си в тази комисия, иначе всеки допълнителен ангажимент ще ги отклони от дейността и отговорността за работата в комисията.

Към чл.24 предлагам да се включат още две точки.

"1. Ръководството организира дейността на комисията."

"2. Информира комисията за постъпилите нормативни документи, проектозаконали..." Аз ще Ви дам текста, г-н Ганев.

Към член 26 предлагам т.1 да се допълни: "Всеки народен представител може да бъде избран най-много в две постоянни комисии и в съответствие с направеното предложение към чл.24, ако не е в ръководството на някоя от постоянните комисии."

Тоест изключвам възможността ръководствата да участвуват в няколко комисии.

Към чл.27 предлагам да се допълни точка 2: "Постоянните комисии разработват текстове за проекта на Конституцията, които са от тяхна компетентност, и ги предлагат на специализираната комисия, т.е. на комисията за разработване на Конституцията."

Предлагам чл.31 да стане 28, тъй като той непосредствено касае дейността на комисиите, и смятам, че логично неговото място е там.

Към чл.32 правя следното предложение: "Постоянната комисия се свиква на заседание от нейния председател по негова инициатива", и т.н. текстът да се измени - по инициатива на ръководството, по искане най-малко на 1/3 от нейните членове, и останалата част да се запази.

Благодаря ви. Това бяха моите забележки. Аз ще ви ги дам.

Ще си позволя да отправя една остра критика към председателството на Великото Народно събрание. Много моля стриктно да се спазват заявките за изказванията. Вече няколко пъти се създават прецеденти, когато се обърква редът на изказващите се и по този начин аз например 4-5 пъти не можах да взема отношение по въпроси, по които имах да направя съществени забележки.

Освен това ще си позволя да направя едно предложение. За да се организира по-добре работата и да не губим време с преодоляване на пространствата от местата ни до микрофоните и до трибуната, моля нека да се определи едно място, което да бъде за изказващите оратори.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Любен Корнезов.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Тъй като колегите, които говориха преди мен, се спряха на някои от въпросите, по които имах и аз намерение да направя това. По два въпроса ще направя предложение:

Член 24, цитирам: "Ръководството на всяка комисия се състои от председател, заместник-председател и секретар." Разбираемо е, но така или иначе сега в момента има две комисии, това е Комисията по радиото и телевизията с двама съпредседатели и Комисията по науката и образованието с двама секретари. Особено тези, които бяхме в контактната група, знаем колко трудно стигнахме до ръководството. Така че предлагам формулировката да бъде след-

ната: "Ръководството на всяка комисия се състои по принцип от председател, заместник-председател и секретар." По принцип да се добави.

Тъй като, ако остане така редакцията, това означава ново ръководство по-не на двете комисии.

И чл.28. Колегата Красен Станчев се спря на "или" и "и". Проблемът обаче ми се струва някъде другаде. Просто го припомням - държавни органи, длъжностни лица, обществени организации и граждани са длъжни да представят или предоставят сведения и документи, необходими за дейността на постоянните комисии. Това е едно задължение. Правилно. Но това задължение, за да бъде гарантирано, трябва да има санкции. Без санкции едно задължение към тези държавни органи просто е едно пожелание.

Затова предлагам да има към чл.28 ал.2: "Лицата, които не изпълняват това свое задължение, носят отговорност по Закона за административните нарушения и наказания." Това ще бъде санкция, ако не изпълнят тези лица задълженията, които им се визират.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Георги Тамбуев има думата.

ГЕОРГИ ТАМБУЕВ: Уважаеми господин председател, уважаеми господа народни представители! Миналият път, когато обсъждахме на първо четене правилника, може би 5-6 души народни представители се изказаха по чл.29 за заседанията на комисии - да бъдат открити. И нито един народен представител, доколкото имах възможност да слушам обсъждането, не взе становище, че обсъжданията трябва да бъдат закрити. Питам се, след като се направиха толкова предложения по този въпрос, защо в правилника, който ни се предлага сега, почти не е направена никаква промяна в тази насока. Пред мен са и първият правилник, и вторият и там си стои, че заседанията на постоянните комисии са закрити. Това, което каза уважаемият господин Гиньо Ганев, съвсем не е аргумент - че това е само начало. Внимателно да се прочетат другите алинеи и тогава ще стане ясно какво е целяла и какво е намерението на комисията, която е изработила правилника. Не е аргумент, че когато тези заседания са закрити, те ще протичат при една по-голяма деловитост, при една по-голяма компетентност и пълна свобода на мненията. Аз не виждам никаква пречка за присъствието на журналисти от средствата за масова информация на заседанията на постоянните комисии, което да може да доведе дотам, че те да не протичат деловито, да не се проявява компетентност и пълна свобода на мненията.

Предлагам тъкмо да се започне с това, което предложиха и други колеги журналисти, народни представители - заседанията на постоянните комисии да

бъдат открити. И само там, където комисиите решат, да бъдат закрити заседанията. Повтарям това нещо и моля да се измени този проект за правилник и да се даде широк достъп на всички средства за масова информация.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Михаил Савов.

МИХАИЛ САВОВ: Благодаря, господин председател. Бих желал да ви обърна внимание, че по мои впечатления ние вече нямаме кворум в залата.

Уважаеми народни представители, позволете ми да направя няколко предложения също така по усъвършенстване на съответните членове и алинеи на тази глава от правилника. Предлагам преди всичко ал.5 на чл.21, която гласи: "Всяка постоянна комисия има своя бюджетна сметка, средствата от която се предвиждат в бюджета на Великото Народно събрание", да се допълни с текст: "Разходите по тази сметка се разглеждат и утвърждават от съответната комисия." Мисля, че това би било целесъобразно допълнение, господин Ганев.

Две-три думи за подобряване или за нова алинея евентуално към чл.24. Той вече беше предмет на обсъждане. Текстът на този член гласи: "Ръководството на всяка постоянна комисия се състои от председател, заместник-председател и секретар." Имаше и други предложения, които по принцип аз бих подкрепил, но мисля, уважаеми господин Ганев, че тук, в този член в отделна алинея е добре да се формулират правата и задълженията на ръководствата на комисиите. По принцип мисля, че аналогичен текст ние решихме да имаме в главата, третираща Бюрото на Великото Народно събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Савов, един момент, извинете. Ако някой излиза, много моля трима да влязат. Ако излезете навън, поканете трима да влязат, за да не се наложи да вдигаме заседанието. Много моля.

МИХАИЛ САВОВ: Уважаеми народни представители, опитът на работата на комисиите, в които аз участвувам, показва, че неяснотата по този въпрос за правата и особено за задълженията на ръководствата на комисиите влияе отрицателно върху тяхната дейност и е добре тя да бъде регламентирана, господин Ганев. Тоест да се предвиди кратък текст или алинея, която ще регламента правата и особено задълженията на ръководствата на комисиите.

Член 26, ал.2. Аз и при обсъждането на първия вариант на правилника обърнах Вашето внимание, господин Ганев, и съм склонен да Ви подозирам тук в нещичко. Въпреки това бележките не са отразени. Текстът: "Членовете на Бюрото не могат да бъдат избрани в постоянни комисии", не съответствува вече на нашата практика. Нещо повече, някои от тях не само са членове на комисии, но са и много талантиливи представители на някои от комисиите. Имам

предвид качествата на господин Ганев и в Комисията по правилника, и още повече в Конституционната комисия.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Тя е временна.

МИХАИЛ САВОВ: Коя е временна? Конституционната?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Да, Конституционната.

МИХАИЛ САВОВ: И таз хубава! Аз мисля, че това е комисия на комисии-те.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Комисия на комисиите, но не се води за постоянна.

МИХАИЛ САВОВ: Аз мисля, че това трябва да се приведе в съответствие вече с практиката. Алинея 2 на чл.26 имам предвид. Не би трябвало да се лишаваме от участието на членовете на Бюрото не само в комисиите, но и в ръководствата на тези комисии.

Последните две думи са свързани с чл.29, по който тук много се говори. Аз, а също така по поръчение на моя колега Стефан Стоилов категорично заявяваме, че ние сме за гласност и откритост на заседанията на постоянните комисии с изключение на онези случаи, когато това налагат специфични обстоятелства.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Йордан Андреев.

ЙОРДАН АНДРЕЕВ: Уважаеми колеги, предлагам да се измени редакцията на чл.21, ал.3 и тя да добие следния вид: "Постоянните комисии заседават във вторник следобед, сряда и четвъртък преди обяд. Тоест вместо, както е записано в проекта, вторник през целия ден, да се запише, че във вторник следобед заседават комисиите. Съображения. По този начин няма начин да се попречи на срещите на народните представители освен в събота и в неделя и в единствения работен ден с избирателите. Обикновено те се провеждат, знаете от опит, в понеделник вечер. Противната редакция би затормозила реално работата на народните представители в избирателните райони, особено в тези, които са отдалечени от столицата. За тях практически е невъзможно да се завърнат в столицата по-рано от 11-12 ч. на следващия ден, т.е. във вторник.

Освен това мисля, че ще бъде по-прецизно от редакционна гледна точка, ако текстът на чл.26, ал.3 добие следната редакция: "Народните представители, които не са членове на съответната постоянна комисия, могат да участват в нейните заседания без право на глас", а не така, както е формулирано в проекта със съвещателен глас. Една формулировка, която трудно може да бъде приета. И, трето, в духа на предложенията, които направиха колегите Продев, Станчев, Тамбуев, предлагам нова редакция на чл.29, ал.1: "Заседанията

на постоянните комисии, с изключение на тези на Комисията по националната сигурност, са открити." Респективно това ще доведе до промяна и в текста на ал.3 на същия член - постоянните комисии могат да решават отделни заседания да бъдат закрити.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Съби Големанов.

СЪБИ ГОЛЕМАНОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги и колежки! Искам да взема становище по чл.29. Както е известно, всеки ден ние правим шоу, правим фестивали, днес казаха, че правим циркове при определяне на дневния ред на Народното събрание. В някои развити демократични страни съществуват и така наречените комисии по дневния ред към народното събрание. В тези комисии влизат представители на всички политически партии. Ето защо аз предлагам да се гласува от Великото Народно събрание и комисия по дневния ред. Такава комисия, както казаха, имам предвид, имам информация, има и в Япония. Предварително дневният ред се съгласува от партията и ако възникне някой важен въпрос тук, в пленарната зала, тогава председателят на политическата партия става и предлага за гласуване от народното събрание съответния дневен ред, който искат да се постави.

Второто, което искам да предложа, това е по чл.21. Вчера ние гласувахме десет процента увеличаване заплатите на Комисията по икономическата политика и на Законодателната комисия. Явно е, че тези комисии, а предполагам и други комисии, имат изключително много работа. А трябва да приемаме законопроекти. Ето защо аз предлагам ал.3 да стане така: "Постоянните комисии заседават освен във вторник през целия ден, сряда и четвъртък, по предложение на председателя на комисията и в понеделник, и в петък." С това смятам, че работата ще се подобри.

Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата за реплика Йордан Кукуров.

ЙОРДАН КУКУРОВ: Уважаеми господин председател, дами и господа! Много ви моля, когато правим тук изказвания и вземате отношение по правилника, недейте повтаря това, което преди вас са повторили и са направили предложение. Досега за откритите заседания на парламентарните комисии се изказаха десет души. Ние ще гласуваме първото предложение. Защото трябва всеки да подчертава и да изразява своето съгласие или несъгласие сега?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Благодаря. Има думата Цезар Михайлов.

ЦЕЗАР МИХАЙЛОВ: Предложенията, които ще направя, не са правени досега.

Член 26, ал.3 предлагам да се изведе като отделен член 40. Той гласи: "Народните представители, които не са членове на съответната постоянна комисия, могат да участвуват в нейните заседания със съвещателен глас".

Но вижте, че в чл. 39 се допускат и временни комисии. Аз смятам, че народният представител трябва да има право да участвува със съвещателен глас не само в постоянна комисия, но и във временна комисия. Затова предлагам да отпадне алинея 3 на чл. 26 и да се изведе като чл.40 или 41, тъй като г-н Костов предложи в член 40 да се добави "и временни комисии" и така нататък.

Член 31 гласи за постъпилите предложения, законопроекти и т.н., но не е даден срок. В чл. 36 срокът поначало е не по-късно от 3 дни. Ние тук сме свидетели, че в отделни моменти се внасят законопроекти ад хок. Гледан е сутринта и следобед се внася. Аз смятам, че трябва да има поне три дни или в повечето случаи два или три дни, за да ни се дадат предварително законопроектите - имам предвид всички останали народни представители, които не са в съответните комисии, за да могат и те не в момента на заседанието да гледат този проект.

Затова предлагам в чл.31 да се запише - най-малко три дни преди заседанието: "Постоянните комисии разглеждат постъпилите в Бюрото законопроекти и предлагат на Великото Народно събрание тяхното приемане, отхвърляне, изменение и допълнение най-малко три дни преди заседанието."

Член 35 - не съм съгласен с алинея 2 - отделната постоянна комисия да определя докладчик. Докладчик в пленарното заседание трябва да бъдат самият председател на комисията или в краен случай заместник-председател. Тук е казано, че постоянната комисия си определя докладчик по предложение на ръководството. Смятам, че това е недопустимо, след като председателят и ръководството на отделните комисии са специалисти, по-авторитетни, с по-голямо възнаграждение и т.н.

В заключение искам да подкрепя да стане така, както е предложен чл.23 ал.3 - за пропорционално представителство на парламентарните групи, тъй като представите си една парламентарна група от 10 души. Как може в тези 16 постоянни и няколко временни комисии да участвуват всички. Те ще се претоварят. Освен това не е и демократично. Ако сега една партия има едно съотношение, може да има след това друго. Затова нека да остане текстът, както е предложен от уважаемата комисия.

Също така и чл.29, ал.4. Бяха направени предложения да отпадне. Аз смятам, че е необходимо да си остане. Що се отнася особено до личния живот и

доброто име на гражданите, ние сме длъжни да спазваме това като народни представители.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Думата има Петко Симеонов.

ПЕТКО СИМЕОНОВ: Предлагам към чл.22 за постоянните комисии - да бъде увеличен техният брой с още една - комисия по демографските проблеми. България се намира в много тежко демографско състояние. Ние имаме най-ниска раждаемост, откакто сме държава. Смъртността е много висока. Има обезлюдени райони. Движението на населението застрашава и други райони да бъдат обезлюдени. Имаме много силна емиграция. Това са проблеми, които би трябвало да бъдат постоянно на вниманието на Народното събрание. Очертава се демографските проблеми да бъдат трайни. Поне в близкото десетилетие и половина - две десетилетия едва ли ще бъдат решени. Затова смятам, че това трябва да бъде една постоянна комисия. И тъй като обстановката е изключително тревожна, емигрантите вече вероятно са няколко стотин хиляди и това е активно население, младежи, образовани хора, предлагам тази комисия да бъде създадена в близките заседания на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Временна ли?

ПЕТКО СИМЕОНОВ: Постоянна комисия на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Елена Поптодорова.

ЕЛЕНА ПОПТОДОРОВА: Пълна поддръжка на направените предложения за протоколен запис на всички постоянни комисии. Ще добавя включително и на радиото и телевизията, където ние бяхме решили доскоро да се лишим от такава услуга заради икономии.

Едно допълнение към предложението, направено за закрити заседания на Комисията по националната сигурност. Добавям и Комисията по външната политика, тъй като те в много случаи работят едновременно и тематиката на Комисията по външната политика налага все пак по-камерен състав на обсъждане.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Имам реплика, 30 секунди.

Не мога да бъда съгласен с г-жа Поптодорова. Нека малко да помислим за протоколите на комисиите. Разберете, в момента Великото Народно събрание има само 8 стенографи, а трябва да има 16. Ако се водят пълни стенографски записи и на постоянните комисии, това означава да имаме около 100 стенографи. Плюс хартия при сегашното състояние, плюс разходите, които са и във валута. Направих набързо справка. В бившата Федерална република пълни протоколи на комисиите не се водят или се водят само тогава, когато е не-

обходимо. Нека просто реално да помислим за това. *(Единични ръкопляскания от опозицията)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Стефан Савов има думата.

СТЕФАН САВОВ: Подкрепям предложението на г-н Петко Симеонов за създаването на постоянна комисия по демографските проблеми. Това е действително огромен проблем, който като че ли става все по-тежък за България.

Второ, смятам по отношение на чл.29, ал.1 - как ще бъде редактиран, ще видим от предложението на г-н Ганев, но държа заседанията на Комисията по външните работи и на Комисията по националната сигурност да бъдат закрити. Това е в почти всички страни, за които знам. Освен това, като знаем нашата преса каква е в момента - всичките тези вестничета, бих казал, съвсем жълтата преса, - в никакъв случай не би трябвало да допускаме в Комисията по външната политика и в Комисията по националната сигурност заседанията да бъдат напълно открити.

Смятам предложението на г-жа Илчева към чл.24 - да не се дава възможност на председател, заместник-председател и секретар да участвуват във втора комисия, това ми се смята неуместно... Това не ме засяга, мойт случай не е такъв, така че не говоря за себе си, но мисля, че по този начин бихме могли да изпуснем възможността някои хора, които действително имат възможност и знания, да бъдат лишени от правото да бъдат във втора комисия.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Реплика поиска Румен Данов.

РУМЕН ДАНОВ: Господин Савов, моята реплика се отнася до вашето изказване, а и до някои от предходните.

Според мен по същия начин не е демократично да бъдат вписвани изрично в чл.29 изискванията заседанията на Комисията по национална сигурност или на Комисията по външната политика да бъдат закрити. Ние трябва да прилагаме принципа за демократичност еднакво към всички комисии. Това може да бъде уредено чрез изричната възможност постоянните комисии да регламентират чрез своя вътрешен правилник заседанията им да бъдат закрити. *(Оживление в залата)*

СТЕФАН САВОВ: Това което предложи мойт колега Румен Данов е всъщност само една демагогия. То е същото. Но на мен ми се струва, че бихме могли да се обединим действително. При сегашното положение на нещата заседанията на тези две комисии да бъдат закрити, пък другите да си решават въпросите. Разберете, че и в едната, и в другата комисия се решават нещата, които могат толкова неприятно да бъдат раздухани или невярно да бъдат информирани читателите, че да станат доста големи бели за България.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Кажете, г-н Атанасов.

БОГДАН АТАНАСОВ: Към член 22 бих искал да добавя още една изключително важна според мен и сигурно според вас комисия - комисия по енергетика. Тя по някакъв начин потъпа. Беше предложена и изчезна. Няма да говоря за значението на енергетиката. Известно е какви затруднения срещаме. Всъщност трябва да се мисли за алтернативни средства за енергетика, за икономии на енергия и пр.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Отправлям апел към народните представители да влязат, защото след малко пристъпваме към гласуване.

Давам думата на Иван Неврокопски за кратка реплика.

ИВАН НЕВРОКОПСКИ: Уважаеми народни представители! По повод репликата на Румен Данов: аз смятам, че ако Румен е в нашата комисия, не би настоявал за такова нещо, защото практиката на нашата комисия в продължение вече на няколко месеца е такава, че почти винаги се занимаваме с неща, които не могат да имат публичност, да бъдат обсъждани на открито заседание, така че смятам особено за Комисията за национална сигурност не трябва в никакъв случай да има публичност. Протоколите на нашите заседания почти винаги трябва да бъдат цялостни. Нашата секретарка е затруднена с това нещо и по този въпрос, както се предложи, председателите на комисиите ще трябва да се съберат и да решат този въпрос. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля народните представители да влязат, след малко започваме гласуване. Дотогава има думата за реплика Иван Велчев.

ИВАН ВЕЛЧЕВ: Господин председател! По чл.34, т.2: "при съвместни заседания всяка комисия взема поотделно своите решения по обсъжданите въпроси". Предлагам, щом като е съвместно заседание да бъде единно решение, а при различия всяка комисия взема отделно своите решения. Благодаря за вниманието

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата, г-н Шиваров.

СВЕТОСЛАВ ШИВАРОВ: Става дума за протоколите. Предложи се да се водят съкратени протоколи, бяха посочени аргументи и т.н. Лично аз смятам, че трябва да се има по-голямо доверие на председателите на комисиите, на ръководствата, те да преценяват кога трябва да се води пълен протокол, кога съкратен. Основната дейност на всяка една комисия, около която ще съсредоточи усилията си, е законодателната дейност, законодателната инициатива. Един закон не се прави лесно, така че... Освен това всяка комисия има технически сътрудник, секретар, който трябва да има качества на стенограф, машинописец и може да води съответните протоколи. Аз апелирам да проявим по-

голямо разбиране по този технически въпрос и да облекчим работата на постоянните комисии.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Гиньо Ганев.

Още веднъж моля депутатите да влязат, за да не изпаднем в безсилие.

Росен Илиев, имате думата за процедурно предложение.

РОСЕН ИЛИЕВ: Уважаеми колеги, уважаемо председателство! Мисля, че не е толкова трудно учтивият глас, който ни приканва да влезем в залата, да прозвучава и в такива моменти в колуарите, тъй като аз виждам как служителките се мъчат и им се подиграват нашите колеги, че ги приканват да влязат в залата. Мисля, че това може да се направи, а не да чакаме тук пет минути. В момента вън има 150 души. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: 150 души не са, но са достатъчни, за да провалят заседанието. Ние наистина ще трябва да използваме правото на квесторите малко по-енергично, но затова много ви моля да приемем и този правилник докрай, за да имаме и съответните права. В редица случаи, както виждате, се налага да действваме наистина аматьорски. Чува ли се отвън? Много моля народните представители, които са отвън, да влязат в залата. Господин Неврокопски, пуснете силния си глас.

ГИНЬО ГАНЕВ: Очевидно богатството на дискусията налага ние и тази глава да гледаме текст по текст просто за да не се пропуснат предложения, които бяха направени тук, а и ще помоля при обсъждането на отделните текстове да си напомним, ако нещо особено важно се пропусне. Господа, аз искам да ви кажа и от своя страна това, което вече се каза от някои от депутатите от тази трибуна. Сякаш всеки народен представител, който е направил в тези четири месеца някакво предложение, което не е възприето от комисията, се чувства задължен да го повтори толкова уверен, че то е непременно убедително за всички. Нека да нямаме такава настойчивост спрямо собствените си размишления, които все пак са от преди няколко месеца.

Първо: по чл.21 съм отбелязъл тук предложението на народната представителка г-жа Илчева, която иска да се каже, че комисии са основни работни органи. Това е една гарнитура на текст, която в законодателството не се използва толкова, колкото в колинарията. Тук е казано: "комисиите са органи на Великото Народно събрание." "основни, работни", всичко това не е законодателен език, моля да се съгласите с това.

Втората алинея: "Комисиите са постоянни и временни"-сякаш не подлежи на съмнение. Господа, по третата алинея на чл.21 в съгласие с това, което отдавна прилагаме, че постоянните комисии заседават във вторник следобед, тоест през целия ден, сряда и четвъртък - преди обед. Сега господин Андреев

аз го моля това свое предложение, ако го повтаря, да го прави със стеснение. Как така и комисиите да заседават едва от вторник следобед? И пак този аргумент - за срещи в избирателния район. Това не е възможно! Моля ви да не се подкрепи тази работа. Напротив, да се подкрепи обратното предложение, което тук направи един народен представител, че по преценка на ръководството на комисиите те да заседават и в понеделник, и в петък следобед. Все пак вчера говорим за бюджет, говорим за работещ парламент, говорим, че тази седмица най-малко е петдневна, разпределихме това време на комисии на пленарни заседания, сега "ако може - от вторник следобед". Моля ви това да не се възприема.

Обратно, предлагам текст на ал.3: "Постоянните комисии заседават във вторник през целия ден, сряда и четвъртък преди обед, а по преценка на ръководствата им и в понеделник и петък следобед."

Алинея 4-"Постоянните комисии приемат свои вътрешни правила в съответствие с този правилник. Когато в правилата се уреждат взаимоотношения с трети лица и учреждения, те се утвърждават от Великото Народно събрание." Това е точно. Госпожа Илчева много митикюльозно е работила по главата. Това е добре, но казва: "приемат свои вътрешни правила за тяхната организация и дейност". Това е излишно. Вътрешните правила са именно затова вътрешни, защото уреждат в определен юридически и фактически контур норми. Контурът се определя от характера и пределите на дейността на самата постоянна комисия.

Едно предложение за допълнителна ал.5, че комисиите приемат свой план за работа, който представят в Бюрото на Великото Народно събрание. Ако искат да приемат план, ако искат да не приемат. Бюрото няма нужда от копие от техния план. Това е тяхно суверенно право. Сигурно всички приемат план, сигурно всички го съблюдават, но нека не го нормираме тук.

Имаше едно допълнение и искам да го възпроизведем възможно най-добре за ал.5, а именно - всяка постоянна комисия има своя бюджетна сметка, нека това се повтори, господа, въпреки текста, който гласувахме в приложението за бюджета, средствата от която се предвиждат в бюджета на Великото Народно събрание. Моля народният представител Михаил Савов да възпроизведе този текст. Това беше много коректно предложение.

МИХАИЛ САВОВ: Поласкан съм от оценката на г-н Ганев. Аз предлагам тази алинея да има следния вид: "Всяка постоянна комисия има своя бюджетна сметка, средствата от която се предвиждат в бюджета на Великото Народно събрание. Разходите по тези сметки се обсъждат и утвърждават от комисията".

ГИНЬО ГАНЕВ: Други специални предложения по чл.21 нямаше. Предлагам, господин председател, да подложите на гласуване всички алинеи заедно на чл.21.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Най-напред тези, които търпят промени.

ГИНЬО ГАНЕВ: Повтарям промяната в ал.3: "Постоянните комисии заседават във вторник през целия ден и сряда и четвъртък преди обед, а по преценка на техните ръководители - и в понеделник и петък следобед".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Които са съгласни с така редактираната ал.3 на чл.21, моля да гласува.

Против? - Тринадесет. Въздържали се? - Осем. Алинея 3 се приема.

Моля, които са съгласни с допълнението в ал.5, направено от Михаил Са-вов, да гласуват.

Против? - Няма. Въздържали се? - Двама. Приема се.

Гласуваме изцяло чл.21. Моля, които са съгласни с чл.21, да гласуват.

Против? - Двама. Въздържали се? - Четирима. Член 21 се приема.

ГИНЬО ГАНЕВ: Член 22. В чл.22 се съдържа списъкът на постоянните комисии. Направени са няколко предложения. Нека ги разгледаме, но искам да помоля народните представители да прочетат и ал.2. В нея се казва, че може и на следващи сесии отново да поставим въпроса за други комисии. Комисията, от името на която аз докладвам, предлагам в списъка на постоянните комисии, който ще гласуваме сега по чл.22, да се включи Комисията за контрол върху приходите, разходите и имуществата на политическите партии с аргументите, които изложих в началото на този доклад. Лично аз споделям аргументите на г-н Петко Симеонов за постоянна комисия по демографските проблеми. Третото предложение, което беше развито тук от г-н Богдан Атанасов за постоянна комисия по енергетиката. Господа, ние помним и аргументите против, които бяха изложени от г-н Костов и от други депутати, но ми се струва, че трябва да подкрепим създаването на такава постоянна комисия. Предлагам текстът на чл.21, ал.1 с тези три допълнителни наименования на комисии и ал.2 без промени да се гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли възражения да гласуваме анблок?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Поотделно.

ГИНЬО ГАНЕВ: Предлагаме да се гласува поотделно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Който е за включването на Комисията за контрол върху приходите, разходите и имуществата на политическите партии в списъка на постоянните комисии, моля да гласува.

Против? - Седем. Въздържали се - Пет. Тази комисия се приема.

Моля, който е съгласен за създаването на комисия по демографските проблеми, да гласува.

Против? Въздържали се? - Девет. Приема се.

Моля, които са съгласни за постоянна комисия по енергетиката, да гласуват.

Против? - Двадесет и двама. Въздържали се? - Осем. И тази комисия се приема.

ГИНЬО ГАНЕВ: Господин председател, нека да гласуваме целия текст на чл. 22 с неговите алинеи.

НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ: А комисията по подготовката на дневния ред?

ГИНЬО ГАНЕВ: Извинете, пропуснах. Искам много определено да възразя на това, защото в съответната глава "Сесии, заседания и т.н." е посочен подробният път, по който се подготвя дневният ред. Програма, дневен ред за всеки ден, разширено заседание на Бюрото на Великото Народно събрание с парламентарни групи и техните ръководства - това е път, който е във всеки парламент. Освен този японски пример, за който аз не зная, но нека той не ни убеждава толкова, щом сме в Европа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, които са съгласни с чл. 22 и направените допълнения, да гласуват.

Против? - Трима. Въздържали се? - Двама. Приема се.

Има думата Красен Станчев да обясни вота си.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Благодаря. Уважаеми колеги, имам право на обяснение на вота. Може да мина за най-големия противник на Комисията по енергетиката в това Народно събрание и може би за привърженик на студуване през зимата, но ще повтаря аргументите, поради които гласувах против създаването на такава комисия. Такава комисия няма да направи по-топло, такава комисия вече съществува в Президентството, а освен това най-малко коректно е допитване до Комисията по икономическата политика, която вече няколко пъти, а и днес специално разглежда въпроса за енергетика и дори има становище, което ще бъде предложено на Великото Народно събрание. Не трябва да се смесват функциите на властите. Освен това това предполага нови председатели на комисии, нов апарат и т.н.

ЦЕЗАР КАРАФЕИЗОВ: Аз възразявам срещу предложението на г-н Станчев. Такава комисия е необходима. И ние гласувахме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Той обяснява вота си. Няма възражение. Иска думата да обясни вота си и Руси Данев.

РУСИ ДАНЕВ: Уважаеми колеги, на 27 юли аз се изказах само за две минути какво ще бъде през есента и зимата на 1990-1991 г. Тогава бях прекъснат и почти никой не повярва на това, което ще стане. В резултат на това, че консумативните материали в енергетиката се изчерпаха докрай по много причини, тя след две или три седмици буквално ще се сгромоляса, ако не се вземат на най-високо ниво решения да се внасят тези консумативни материали на стойност 45-50 млн. долара. Големите градове ще бъдат без мазут. Колежката го каза. Не само животни ще умират. И още веднъж ви казвам, че кризата 1984-1985 г. ще бъдат нищо в сравнение с това, което ни чака само след 15-20 дни. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Мисля, че вече гласувахме.

ГЛАС: Искам да взема думата за реплика.

ГИНЬО ГАНЕВ: Извинете, ако мога и аз да се произнеса като народен представител. Това беше обяснение на вот, то не търпи реплика. Той обясняваше вота си във връзка с комисията по енергетиката.

ГЛАС: Не.

ГИНЬО ГАНЕВ: Той няма друго право. Това е гласувано вече. Аз се извинявам.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Продължавайте, г-н Ганев.

ГИНЬО ГАНЕВ: По чл.23 се направи предложение по третата алинея. Едно предложение на г-н Любомир Иванов. Ще ви го прочета още веднъж. И аз ще взема едно отрицателно отношение към него като докладчик. Сегашният текст е: "При формирането на постоянните комисии се осигурява пропорционално представителство на парламентарните групи." Това е един принцип. Господин Иванов предлага следната нова редакция: "При формирането на постоянните комисии се осигурява приблизително пропорционално представителство на парламентарните групи и независимите народни представители", това е добре, по другото - при спазване на принципа "никоя парламентарна група да няма мнозинство в отделна комисия". (*Шум в залата*) Само един аргумент - принципът на пропорционалното представителство е един стремеж в комисииите да намери една рефлексия, едно отражение общата конфигурация на парламента.

ВЛАДИМИР СОТИРОВ: Не е необходимо това.

ГИНЬО ГАНЕВ: Не казвам дали е необходимо. Но понеже това е принципът, върху който просто са изградени всичките комисии, аз не зная и при този свършен факт какво е значението пък на този текст.

ВЕНЦЕСЛАВ МЕДАРСКИ: Има значение, г-н Ганев.

ГИНЬО ГАНЕВ: Това е моят аргумент. Но аз съм докладчик и, разбира се, кратка дискусия по този въпрос би могла да се доразвие.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Медарски, искате да се изкажете ли по този въпрос? Без да бъде дискусия, но да вземете отношение.

ВЕНЦЕСЛАВ МЕДАРСКИ: Без дискусия, но има значение по простата причина, че когато се касае един законопроект да бъде изваден от комисията и да бъде предложен за дебати, това става с гласуване. Така че смятам, че трябва да има равнопоставеност. *(Шум в залата)*

СОНЯ МЛАДЕНОВА: Колеги, смятам, че аргументите, които представи пред нас г-н Гиньо Ганев в качеството си на председател на Комисията по правилника, в която и аз имам удоволствието да работя, бяха перфектни от юридическа и парламентарна гледна точка. Защо? Не само че изграждането на комисиите е рефлексия на статуса на състава на парламента, нещо повече, те са един закономерен израз от изборния резултат. И ако ние сега възприемем предложението на г-н Любомир Иванов, за мен означава еднозначно действие в близко бъдеще - нов избор, в нов състав, с друго съотношение в комисиите. Така че след като изградихме с толкова труд, пот и мъки нашите постоянни комисии, смятам, че трябва да уважаваме собствените си решения. Благодаря ви.

ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: Нали се гласува вече, защо продължават дебатите?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Сотиров.

ВЛАДИМИР СОТИРОВ: Ще се гласуват двата варианта. Но аз искам да ви предложа просто един изчистен втори вариант, никаква приблизителна пропорционалност. Комисиите да се съставят по предложение и да се гласува техният състав. Една комисия си е свършила работата добре тогава, когато е стигнала до единодушие. А когато се гласуваше едно известно предложение за нашето участие в Персийския залив, две комисии заедно стигнаха до пълно единодушие с нито един против. Ето това е. Няма нужда никакво пропорционално или приблизително пропорционално участие. Това е второто предложение. Аз мисля да го гласуваме наравно с първото. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Даскалов има думата.

ВЛАДИСЛАВ ДАСКАЛОВ: Уважаеми господин председател, госпожи и господа, според мен ще трябва да изходим от качеството и ролята на комисиите, която играят те в Народното събрание. Те са помощни органи на Народното събрание. Щом като са помощни органи, смятам, че онази роля, която досега често негласно им се даваше на експерти в работата на Народното събрание, е неправилно. Затова защото ние се позовавахме често на становището, което е взето с мнозинство в тези комисии. Тази процедура досега, която наб-

людавах, ми се струва за неправилна, затова защото единствено Народното събрание рашава в крайна сметка онова, което е било поставено за разглеждане в съответната комисия. И като изхождаме от това, действително не е от особено значение обстоятелството какво е представителството в комисията на една или друга политическа сила. Но от особено значение е как ще подхождаме към работата на тези комисии. И тогава когато говорим за комисията, за комисииите въобще, моля докладчикът да изхожда именно от това и тогава, когато съответните мотиви се изготвят към правилника, ако ще има и такива мотиви, да се наблегне именно на ролята и функциите на тези комисии. И за в бъдеще ще моля и председателството да не се обръща към съответната комисия като към експерти.

И ние да бъдем задължавани в качеството ни на народни представители да се вслушаме, едва ли не да бъдем принудени да приемем за меродавно решението на съответната комисия. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата г-н Пламен Вълканов.

ПЛАМЕН ВЪЛКАНОВ: Имам съвсем основателни, и то принципиални възражения срещу поддържането на подобна теза. Преждеговорившите колеги отясно се мъчат да ни убедят на едни логически построения, които са вероятно израз на тяхното вътрешно убеждение. Но тук не става въпрос да се изграждат комисииите в едно Народно събрание на принципа на интуитивни вътрешни убеждения и логически построения, а на правни принципи и основания на парламентарната практика във всички цивилизовани страни. Парламентарните комисии се изграждат върху определени принципи. Един от тези принципи е пропорционалният, на пропорционалното представителство в Народно събрание. Няма защо да си правим излишни изводи и да се мъчим да убеждаваме другите в нещо, което не съществува нито в правния, нито в действителния парламентарен мир и практика в света.

Ето защо напълно подкрепям предложението на комисията и на докладчика, споделяйки неговите доводи и аргументи, и искам да добавя следния аргумент. Нека тези колеги, които поддържат тези тези, да посочат кой е другият принцип, по който те искат да се съставят тези комисии?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Гиньо Ганев.

ГИНЬО ГАНЕВ: Едното предложение е комисията, това, което е писаният текст на ал.3 на чл.23, че се осигурява пропорционално представителство на парламентарните групи при формирането на комисииите.

А другото, нека да прочета отново, е, на господин Любомир Иванов текстът: при формирането на постоянните комисии се осигурява приблизително

пропорционално представителство на парламентарните групи и независимите народни представители при спазване на принципа никоя парламентарна група да няма мнозинство в отделна комисия.

Би трябвало, господин председател, и двете предложения да се подложат на гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Както беше възприета тази практика, подлагам на гласуване най-отдалеченото предложение, тоест предложението на Любомир Иванов.

Предлагам тези, които са съгласни с предложението на Любомир Иванов, моля да гласуват.

Против? Въздържали се?

Отхвърля се предложението на Любомир Иванов със 165 гласа "против".

Други предложения по този чл.23 няма. Следователно тези, които са съгласни с чл.23 така, както е формулиран, да гласуват.

Против? - Осем. Въздържали се? - Осем.

При осем въздържали се и осем против приема се чл.23.

Чл.24.

ГИНЬО ГАНЕВ: По чл.24 се направиха няколко разсъждения. Сумираме ги така:

Първо, предложението на господин Корнезов: ръководството на всяка постоянна комисия се състои по принцип от председател, заместник председател и секретар. Нека така да бъде, защото наистина има изключения. Добре е да бъде "по принцип".

Едно предложение има на народния представител госпожа Илчева. Но върху нейното предложение се разискваше и от г-н Стефан Савов. Тя предлага текст, според който членовете на ръководството на постоянната комисия да не могат да бъдат избирани за членове на други постоянни комисии. Аз не възприемам това предложение. Господин Стефан Савов се изказа също против тази идея. И да ви кажа наистина има членове на ръководство на комисии те първо са различни по интензивността на работата си тези комисии, капацитет на народни представители, по-специална подготовка в друга материя, и могат да бъдат членове и на други комисии. Целият въпрос е защо да търсим, госпожа Илчева, такава охрана на техния труд тук. Трябва да се преценява много конкретно. Самият член на ръководството на една комисия може да каже, че не е в състояние да бъде член на друга комисия, и пр. Съставът на комисиите предстои да бъде разгледан цялостно.

Така че аз предлагам това неино предложение да не се приема.

Госпожа Илчева предлага още да има две други алинеи към текста на чл.24, в които да се каже, че ръководството на постоянната комисия организира дейността на комисията. И нещо отделно в ал.3, което малко даже ме смущава от гледище на обикновено законодателно схващане, че ръководството информира комисията за постъпилите нормативни документи и предложения и кореспонденции и т.н.

Това ми се струва толкова обикновено, разбираемо и задължително, че просто няма не само необходимост, възможност да бъде предмет на едно специално нормиране. Естествено е ръководството да организира именно работата на комисията, на която то е ръководство, и част от неговата работа е да информира народните представители, включени в комисията, за това какво е постъпило като нормативни документи, какви други неща са от значение на дейността на тази комисия.

Предлагам чл.24 с една единствена корекция. Чета: "Ръководството на всяка постоянна комисия ся състои по принцип от председател, заместник-председател и секретар."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Заповядайте, отдавна виждам, че искате думата.

ЕЛЕНКО БОЖКОВ: Едно съвсем кратко допълнение към алинеята, дефиниращо правата на председателите на комисииите.

Към чл.24, да се добави ал.2, в която да става дума, аз искам да обърнете внимание тук, господин Ганев, дали е тук местото на този текст, който да дефинира правата на председателите на постоянните и временните комисии на Народното събрание.

ГИНЬО ГАНЕВ: Аз благодаря на господин Еленко Божков. Той напомни, че тук беше повдигнат въпросът за необходимостта евентуално да се очертаят, някой беше казал, правата и задълженията на ръководството на комисииите, но нямам предвид това, което госпожа Илчева по-специално каза. Позовавам се на нейното по-общо съображение.

Първо, за права и задължения на членове на ръководството не може да става дума, а може да става дума за техни всъщност компетенции, защото те са орган комисииите.

Аз искам, след като гласуваме текста така, както се предлага, господин председател, нека с вота на Народното събрание да задължите Комисията по правилника до следващото заседание да предложи един текст за функциите, за правомощията на членовете на ръководството на постоянните комисии. Това ще бъде правилно.

И така с малка корекция повтарям: "Чл.24: Ръководството на всяка постоянна комисия се състои, да не бъде "по принцип", а по правило, това е по-точно, от председател, заместник-председател и секретар. Това да бъде текстът. Да гласуваме заедно с един мандат на Комисията по правилника да формулира в един минимум правомощията на ръководството на постоянните комисии.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Илчева, оттегляте ли предложението си? Да, оттегляте го.

Моля чл.24 да се гласува с тази поправка "по правило". Които са съгласни, моля да гласуват.

Против? - Двама. Въздържали се? - Двама.

Приема се чл.24.

ГИНЬО ГАНЕВ: По чл.25 нямаше предложения, предлагам да се гласува така, както е.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Които са съгласни с чл.25, моля да гласуват.

Против? - Няма. Въздържали се? - Няма.

Член 26.

ГИНЬО ГАНЕВ: По чл.26 принципът е добър, просто не го спазваме. Всеки народен представител може да бъде избран най-много в две постоянни комисии. Това ще стане.

Втората алинея - членовете на Бюрото на Великото Народно събрание и на Министерски съвет не могат да бъдат избирани в постоянни комисии. Аз този път се извинявам на господин Савов, налага се да внесе едно уточнение, което не е в негова подкрепа. Конституционната комисия и Комисията по правилника нямат юридическа характеристика на постоянни комисии. Затова текстът да се запази така.

По трета алинея. Народните представители, които не са членове на съответната постоянна комисия, могат да участвуват в нейните заседания (тук господин Андреев направи едно добро предложение от гледище на законодателна техника) и трябва да стане така: могат да участвуват в нейните заседания без право да гласуват, а не със съвещателен глас.

И така при тези уточнения, господин председател, моля да гласуваме чл.26.

РУМЕН ДАНОВ: Господин Ганев, Вие утвърдихте, че законодателно правилно е да се каже, че народните представители, нечленове на съответната постоянна комисия, могат да участвуват в нейните заседания, без право да гласуват. Това означава ли, че те могат да участвуват в работата на съответната комисия?

ГИНЬО ГАНЕВ: Разбира се, участвуват, без да гласуват.

По-нататък се казва, че правилата за постоянните комисии се прилагат и за временните комисии. Член 39, ал.4, напомням текста: "Правилата за работа на постоянните комисии се прилагат съответно и за работата на временните комисии. Така че това впоследствие се включва.

И нека да гласуваме чл.26, господин председател, със следната редакция на ал.3: "Народните представители, които не са членове на съответната постоянна комисия, могат да участвуват в нейните заседания, без право да гласуват".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Които са съгласни с така редактирания текст в ал.3, да гласуват.

Против? - Един. Въздържали се? - Няма.

Гласуваме целия чл.26. Които са съгласни с чл.26, моля да гласуват. Имали против? - Няма. Въздържали се? - Няма.

Приема се чл.26.

По чл.27.

ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, чл.27 от гледище на моите бележки е девствен и нека да го гласуваме така, както е редактиран.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Които са съгласни да се гласува чл.27, както е предложен, моля да гласуват.

Против? - Един. Въздържали се? - Няма.

Приема се чл.27.

По чл.28.

ГИНЬО ГАНЕВ: В първата алинея господин Красен Станчев предлага да помислим върху този съюз "или". Но нека да го помислим още веднъж, господин Станчев. Чета: "Държавните органи, длъжностните лица, обществените организации и гражданите са длъжни да представят сведения и документи, необходими...", защото едно е да се представя, а не всичко се предоставя. Какъв нюанс виждате Вие между двата глагола, който Ви кара да ги съединим? Сякаш спорът е повече граматически, но нека да видим.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Съюзът "или" е разделителен, съюзът "и" е съединителен.

Възможни са три варианта на този текст. Да остане разделителният и тогава аз смятам, че би трябвало да има обосноваване на субекта, който избира дали да се представя, т.е. да се разкаже за какво става дума в даден документ, или да се даде този документ. Вторият вариант е да бъде "и", т.е. и двете неща да са длъжни да правят хората, които представят или предоставят. Трети вариант, който сега ми хрумна, е да бъде представят или/и/, но това не е присто в законодателството.

ГИНЬО ГАНЕВ: Наистина не е прецизно редактиран, защото сведенията не се представят, те просто се дават. А документите се представят или предоставят. За мен само представят е достатъчно. Длъжни са да представят сведения и документи, необходими за дейността на постоянните комисии. Това е съвсем достатъчно. Вие искате да запишем "предоставят". Нека да уважим нюансираното предложение на председателя на писателския съюз. Няма никакво предложение по това.

Втора алинея. Аз предлагам да възприемем идеята на господин Корнезов. Той предлага тук да се създаде една алинея втора със следното съдържание: "Лицата, които не изпълняват това свое задължение, носят отговорност по Закона за административните наказания и нарушения." Може, това е нужно.

Ако няма възражения, да гласуваме това така.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ (от място): Нека да се запише, че отговарят не по Закона за административните нарушения, а по правилата на Гражданско-процесуалния кодекс.

ГИНЬО ГАНЕВ: Аз пък не знам по процесуален кодекс да се отговаря.

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ (от място): Съдът може да изисква от граждани или от учреждение да представи документи. Когато гражданинът или учреждението не представят, съдът може да наложи глоба. А Законът за административните наказания и нарушения предполага административно нарушение, което се санкционира. А непредставянето на документа не е административно нарушение.

ГИНЬО ГАНЕВ: Така е.

ИВАН ПЪРВАНОВ (от място): Законът за народните представители и народните съветници не е отменен. Там е предвидена дисциплинарна отговорност.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Илия Конев.

ИЛИЯ КОНЕВ: Колеги, неудобно ми е да вземам думата и досега не съм я вземал. Не знам дали приетите текстове редакционно са окончателни. Имам впечатлението, че е необходимо да се подложат на допълнителна редакция.

Специално по чл.28: държавните органи, длъжностните лица, обществените организации и гражданите са длъжни да представят необходими за дейността на постоянните комисии сведения и документи. Не е ли хубаво да се поясни и да се каже: поискани от тях документи? Те откъде ще знаят какви документи да представят?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Необходимите документи е казано.

ИЛИЯ КОНЕВ: Аз само попитах и предлагам следния текст: "Държавните органи, длъжностните лица, обществените организации и гражданите са длъжни да представят необходими за дейността на постоянните комисии сведения и документи." Така да бъде стилово по-изяснено. *(Оживление в залата)*

ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ГИНЬО ГАНЕВ: Просто не защото не е възможно и това, но ако тръгнем по този път, ще правим различни редакции. Нека това да се направи при една финална редакция от комисията, без да се изменя нищо смислово. В никакъв случай.

И така: "Ал.1. Държавните органи, длъжностните лица, обществените организации и гражданите са длъжни да предоставят сведения и документи, необходими за дейността на постоянните комисии."

Алинея втора: "Лицата, които не изпълняват това задължение, отговарят по Закона за народните представители и народните съветници и по Гражданския процесуален кодекс"...

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Но моля ви, чакайте!

ГИНЬО ГАНЕВ: Предложението на господин Грозданов е това.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: С всичкото уважение към господин Грозданов, става дума за Закона за административните нарушения и наказания. Нямам намерение тук да говорим най-елементарни неща, но изпълнението на това задължение - предоставянето на съответните документи - е административно нарушение, в областта на административното право, другарю Грозданов. Не на гражданския процес! *(Оживление в залата)*

ЛЮБЕН ГРОЗДАНОВ: Моля Ви се, не поучавайте.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Да гласуваме текста, както е предложен. Не може да се доуточни.

ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ГИНЬО ГАНЕВ: "Лицата, които не изпълняват това задължение - това е по-прецизно, - отговарят по реда на Закона за административните нарушения и наказания."

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Нека този въпрос да се изясни в комисията.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Които са съгласни с така предложен текст на чл.28, нека комисията да изясни спорния въпрос, моля да гласуват.

ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ГИНЬО ГАНЕВ: Нека се гласува, ще ви предложим коректив, ако е направена грешка.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Против? - Осем. Въздържали се? - Пет.

Член 28 се приема.

ЗАМЕСТИНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ГИНЬО ГАНЕВ: И така, господа, ние преминаваме към чл.29, който събра много оратори на тази трибуна тук. Той е свързан с характера на заседанията на постоянните комисии и по-точно това те да бъдат закрити или открити поначало - с възможности в едната или другата посока.

Аз трябва да кажа още веднъж, че в комисията и този текст беше най-разпространено и задълбочено обсъждан и аргументите, които надделяха в полза на това, поначало заседанията да бъдат закрити, произтекоха от текстовете на много правилници на други парламенти.

Открито ще ви кажа - щом говорим с тези термини за открито и закрито, че аз лично смятам, че в условията на нашата страна сега по-правилно би било принципът на откритостта да бъде фиксиран в ал.1 и след това в другите алинеи да се създаде обратната хипотеза за отделни случаи. И понеже това беше и множеството от предложенията, които се направиха сега, аз искам да предложа следната редакция на чл.29:

"(1) Заседанията на постоянните комисии са открити.

(2) Постоянните комисии могат да решат отделни заседания да бъдат закрити.

(3) Заседанията на Комисията по националната сигурност и на Комисията по външната политика са закрити. В отделни случаи по решение на тези комисии заседанията им могат да бъдат открити.

(4) Участващите в заседанията на комисииите са длъжни да спазват изискванията на закона във връзка с опазването на служебната и държавната тайна и на сведения, отнасящи се до личния живот и доброто име на гражданите."

Това е правилно, това е предложеният текст и алинеята трябва да стои.

След като предлагам убедено това, бих искал да ви кажа кой е всъщност спорният въпрос. Това е въпросът за участието на гражданите. Когато кажем, че едно заседание е открито, то включва възможността всеки гражданин да участва. Така ли е?

Първо, вие правите част от заседанията си или тук, или в сградата на Президентството. Експерти, длъжностни лица, журналисти - да. Граждани?

ПЕТЪР БЕРОН: По преценка на председателя.

ГИНЬО ГАНЕВ: Пропуски по преценка. Разбирате ли?

Не искам да ви въведа в тази малка юридическа дебра. Но това е така. Откритото заседание - това е открити врата и всеки, който обича, може да се отбие и да влезе там. Но нека да приемем другото - откритото заседание да схващам като присъствие на експерти, журналисти, длъжностни лица и граждани по преценка, както каза току-що господин Берон, по преценка на ръководство-

то на комисията. Така би трябвало да бъде. Другото сякаш не е и възможно да се реализира, когато не става в салони.

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Може ли да се каже в ал.1, че заседанията са закрити, а отдолу във втората алинея да се говори за открити?

ГИНЬО ГАНЕВ: Не. Това беше преобладаващото мнение. И господин Продев, и другите предложиха така да бъде. И аз съм дълбоко убеден, че така трябва да приемем.

Моля ви да се обединим около този текст, ако той не ви смущава. Нека да го повтора, господин председател, за го да подложим на гласуване.

"(1) Заседанията на постоянните комисии са открити.

(2) Постоянните комисии могат да решат отделни заседания да бъдат закрити.

(3) Заседанията на Комисията по националната сигурност и на Комисията по външната политика са закрити. В отделни случаи по решение на ръководствата на тези комисии заседанията им могат да бъдат открити.

(4) - така както е редактирана в раздадения текст."

Господин председател с тази редакция да подложите на гласуване всички четири алинеи на чл.29.

НИКОЛАЙ ДРУМЕВ: Според парламентарната практика по света, където има комисии по парламентарна етика, също по принцип заседанията са закрити.

ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, решете го в комисията. Имате пълна възможност според втората алинея.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Ясно е, че се намираме в етап, когато търсим гласността, а не я закриваме. В това отношение се отличаваме решително от някои други парламенти, които имат традиции. В края на краищата цялата наша работа не върви в унисон с това, което става в западните парламенти, така че можем да си позволим и този лукс. *(Смях в залата)*

Има ли нужда още един път да се чете? - Не. Тогава предлагам да се гласува текстът, така както два пъти беше прочетен от г-н Гиньо Ганев.

Против? - Няма. Въздържали се? - Няма.

Текстът на чл.29 се приема.

По чл.30.

ГИНЬО ГАНЕВ: По чл.30 аз отново се позовавам на принципа на девствеността. Няма предложение. Да го гласуваме такъв, какъвто е.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, които са съгласни с чл.30 да гласуват.

Против? - Няма. Въздържали се? - Няма. Член 30 се приема.

ГИНЬО ГАНЕВ: По чл.31 г-н Цезар Минайлов направи предложение да се предвиди един минимален срок от предоставянето на законопроектите до тяхното включване в конкретния дневен ред, за да имат народните представители, и това е справедливо, време да се запознаят и разгледат внимателно проектът за един закон. Господин Михайлов, искам да привлека вниманието Ви върху чл.90 на проектоправилника, където този въпрос е разрешен още по-добре, отколкото вашето предложение за скромните 3 дни. Господин председател, нека гласуваме текста на чл.31 така, както е редактиран, при тези мои обяснения. Г-жа Илчева предлага една алинея 2 на чл.31 - комисиите да разработват съответни текстове от проекта за Конституцията. Колкото се отнася до задълженията във връзка с Конституцията, ние сме избрали една много широка комисия с отделни подкомисии, където всичко това е включено. Струва ми се, че право на това комисиите имат, но нека да нямат задължения. Предлагам тази алинея 2 да не се приема.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, които са съгласни с текста на чл.31 с двете алинеи така, както се предлага, да гласуват.

Против? - Трима. Въздържали се? - Един.

Приема се член 31.

ГИНЬО ГАНЕВ: Чл.32. Ще се опитам да си спомня отново едно предложение на г-жа Илчева по чл.32, защото не виждам друго тук. Първоначалната редакция е: "Постоянната комисия се свиква на заседание от нейния председател по негова инициатива, по искане на една трета от нейните членове или по препоръка на Бюрото на Великото Народно събрание." Прочетох сегашната редакция. Това е класическа редакция. Тя предлага: "Постоянната комисия се свиква на заседание от нейния председател по инициатива на ръководството й." Изглежда във вашата комисия има особености. По инициатива на председателя е първата хипотеза, по искане на най-малко една трета от членовете на тази комисия - втора и по препоръка на Бюрото. Нека ръководството на вашата комисия се обедини около инициативата на своя председател или да го убеди за такава инициатива. Текстът такъв, какъвто е.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Текстът такъв какъвто е в чл.32, които са "за", моля да гласуват.

Против? - Двама. Въздържали се? - Няма. Приема се.

ГИНЬО ГАНЕВ: Член 33. По самия текст няма предложения, но във връзка с текста се направи предложение от г-н Георги Тодоров. Той предлага да се определи характерът на решенията, които взема една комисия, или становища, които изразява. Наистина в стария правилник се говори за задължителен характер на решенията на постоянните комисии. Дори там се казваше, докол-

кото си спомням, че те могат да вземат решения, забележете, как да се организира изпълнението на един закон или едно решение на парламента. Дълбоко погрешно е това. То почиваше на една порочна теза на чл.67 от старата Конституция. Да ви я напомня: "Народното събрание съединява законодателната и изпълнителната дейност на държавата и осъществява върховен контрол." Сега, когато ние искаме последователно да понижем целия наш обществен живот от принципа за разделението на властите, не би могло да има такива задължителни решения на постоянните комисии. Те взимат решения, с които изразяват становища, а тук парламентът решава точно какво трябва да стане, и то в рамките на своите правомощия на върховен законодателен орган.

Предлагам да гласуваме текста на член 33 така, както е редактиран в раздаденото ви предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Които са съгласни, моля да гласуват.

Против? - Няма. Въздържали се? - Един. Приема се

ГИНЬО ГАНЕВ: Член 34. По чл.34, ал.1: "Постоянните комисии могат да провеждат съвместни заседания." Алинея 2: "При съвместни заседания всяка комисия взема поотделно своето решение по обсъждания въпрос" Тук г-н Велчев направи разсъждение, което, струва ми се, решително трябва да се отхвърли. Той казва, че когато има съвместно заседание, поначало се взема и съвместно решение. Това е дълбоко посегателство върху суверенитета на всяка комисия и начина, по който тя приема своите решения. Обсъждането е общо, но комисииите гласуват поотделно, дори когато са на съвместни заседания. Аз моля да подкрепим този принцип

По алинея 3 нямаше разсъждение.

Господин председател, предлагам да гласуваме чл.34 с трите алинеи така, както първоначално се предлага.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, които са съгласни с това предложение, да гласуват.

Против? - Няма. Въздържали се? - Няма. Приема се.

Член 35.

ГИНЬО ГАНЕВ: Да, спомням си, струва ми се, че тук имаше едно разсъждение наистина на г-н Цезар Михайлов.

По член 35. Тук са разработени установени правила. Комисията определя докладчик, който докладва на нейното заседание. Това е толкова ясно. Но на г-н Михайлов му се струва странно това, че в алинея 2 е предвидено, а то е толкова добре, когато постоянната комисия трябва да прави доклад пред Великото Народно събрание, тя избира свой докладчик по предложение на ръковод-

ството. Господа, това, което става тук досега и което на г-н Михайлов се струва очевидно, то просто не е точно. По всеки законопроект, по всеки въпрос - един и същ докладчик и това е председателят на комисията. Но това не е правилно. Когато има доклад от името на комисията тук пред Великото Народно събрание определя се специален докладчик. Той може да бъде председателят, но не винаги. Защото има законодателни материи, по които други членове, да речем на Законодателната комисия, са много по-версирани. Много по-подготвени. Те ще бъдат тези докладчици. Те се съсредоточават върху тази материя. Мисля, че това трябва да се подкрепи.

ГЛАС: Много правилно.

ГИНЬО ГАНЕВ: И така нека, г-н председател, ако съм достатъчно убедителен за народните представители, да предложите да гласуваме чл.35 така, както е редактиран.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Мисля, че можем да пристъпим към такова гласуване. Които са "за", моля да гласуват.

Против? - Двама. Въздържали се? - Един. Приема се 35.

ГИНЬО ГАНЕВ: По член 36. Господа, чл.36 не е разоран от никакви бележки. *(Смях в залата)* Да го гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Които са съгласни, моля да гласуват.

Против? - Няма. Въздържали се? - Също няма. Приема се член 36.

ГИНЬО ГАНЕВ: По чл.37. По този член има много бележки, но те се свеждат до две. Аз много моля за малко внимание. Въпросът сякаш на пръв поглед изглежда, че се разискваше от комисията само от съображения за икономии. Аз помолих стенографската служба да направи едно кратко предложение, ако се приеме принципното желание на някои депутати за заседанията на всички постоянни комисии да се водят пълни стенографски протоколи. Те изчислиха преди малко, че за това ще са нужни 100 стенографи на парламента само за тези цели.

ГЛАС ОТ БЛОКА НА СДС: Не е коректна сметката, г-н Ганев.

ГИНЬО ГАНЕВ: Нека да разсъждаваме още веднъж и аз ще ви направя едно друго предложение. За един момент, те пишат така, не съм сигурен. Когато се определяше щатът на отделните парламентарни комисии, едно изискване имаше и има, надявам се - технически секретар, който знае и стенография и за това получава 440 лв.

Един технически секретар на комисия. Представете си колко специалисти навън в народното стопанство имат такова възнаграждение. Нека тогава в рам-

ките на това разбиране, на този щат комисиите да водят, ако трябва и пълни протоколи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Когато е нужно.

ГИНЬО ГАНЕВ: Когато е нужно. Предлагам ви един текст, моля още веднъж да се дискутира. Тогава да не бъде първата алинея: "На заседание на постоянните комисии се води съкратен протокол", а текстът да бъде: "На заседанията на постоянните комисии се води протокол, който се подписва от председателя, секретаря и стенографа." Както реши ръководството на комисията - предложението на г-н Шиваров. Комисията по икономическата политика иска пълен протокол, пълен. Друга комисия няма нужда от пълен протокол - да не го правят. И задължението за пълния протокл по ал.2 да остане тогава за Законодателната и Конституционната комисия. Защото вие видяхте, че към това изброяване се прибави вече Комисията по външната политика, Комисията по икономическата политика, Комисията по парламентарната етика, тъй като засяга хора, и пр.

ГЛАС: Комисията по опазване на околната среда.

ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, дали наистина това предложение и много други комисии... Какво мислите за тази първа алинея, г-н Станчев? Господин Станчев, Вие бяхте първият оратор в обратната посока, задоволява ли Ви това предложение? - "На заседанията на постоянните комисии - чуите го още веднъж - се води протокол, който се подписва от председателя, секретаря и стенографа?"

ГЛАСОВЕ: Правилно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Да остане секретарят, защо стенограф непременно?

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Това е процедура, да се подписва и стенографът. Задоволява ме. Имайки предвид този член, който е включен като ал.5 в чл.21 - за бюджета. И онова, което гласувахме вчера, че се поема от бюджета.

ГИНЬО ГАНЕВ: Аз благодаря на г-н Станчев за косвената подкрепа на предложението.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Дертлиев поиска думата по текста.

ПЕТЪР ДЕРТЛИЕВ: Мисля, че когато отпадне изискването "стенографски протокол", а сложим и понятието "стенограф", има подтекст като разбиране, че той ще води вече стенографски протокол. Поради това трябва да оставим в такъв случай да се води съкратен протокол. Може да сложим тогава, но както го правите сега, има постановка, че трябва да се води винаги стенографски пълен протокол. А това не е по силата на нашите стенографи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Доколкото ми е известно, нито във Франция, нито в Англия, нито в Германия, никъде в комисиите не водят стенографски протоколи, никъде не водят подробни протоколи в комисиите. Комисиите отделят спорните въпроси, оформят предложенията и вървят нататък.

АЛЕКСАНДЪР ЧИРКОВ: Те нямат толкова стенографи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Тези протоколи не могат да се съхраняват.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Много съжалявам, надявам се, че не досаждам. Но последното предложение, така нареченото предложение на г-н Шиваров, беше направено преди това и от мен, и аз не виждам защо е необходимо да се вкарва прилагателното "съкратен", което е вече забранителен режим. В същото време възможност за произвол винаги съществува. И председателят на комисията или ръководството, или този, който води заседанието, съответно може да ограничи, но не това е принципът, който трябва да бъде отстояван в правилника. В правилника и изобщо в работата на Великото Народно събрание трябва да бъде отстояван обратният принцип, а именно пълно осигуряване на протоколите на което и да е заседание, на която и да е комисия. При положение, че някоя комисия се отказва на определено заседание да се води протокол, това само облекчава бюджета на Народното събрание и това отива да речем в графата "Икономии" и съответно може да се използва за премиране на тази комисия, защото е икономисала средства за бюджета.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Добре.

ГИНЬО ГАНЕВ: Смятам, след като се чуха тези допълнителни съображения, да приемем този текст, който, разбира се, ще се обляга в бъдеще и на добросъвестността, както каза г-н Станчев, на самите ръководства и на конкретните нужди: "На заседанията на постоянните комисии се води протокол, който се подписва от председателя и секретаря".

ГЛАС: Точно така.

ГИНЬО ГАНЕВ: Това да бъде първата алинея. Втората алинея - за Конституционната и Законодателната комисия и така да остане.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Които са съгласни, моля да гласуват.

Против има ли? - Двама. Въздържали се? - Няма. Прие се и този член.

Преминаваме към следващите два.

ГИНЬО ГАНЕВ: Член 38 много е добре. Няма предложения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Които са съгласни, моля да гласуват чл.38.

Против? - Няма. Въздържали се? - Няма.

Член 39.

ГИНЬО ГАНЕВ: Член 39 прецизно е редактиран с оглед правата, задълженията на временните комисии и на начина, по който те работят. Няма предложения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля да се гласува.

Против? - Няма. Въздържали се? - Няма.

ГИНЬО ГАНЕВ: Нека да бъдем точни. Направи се предложение, с което не разполагам в този текст. Ако се обсъди и приеме, то ще намери своето място, приблизително в следния смисъл: Да се създаде текст или да се намери мястото на една алинея, според която постоянните комисии да правят предложения за организиране на международната си дейност.

Тази работа, господа, аз даже много деликатно го редактирах сега да правят предложения. В никакъв случай сами те не я организират. Трябва да бъде централизирано това с Бюрото. Ние гласувахме този принцип, но аз считам, че предложение във връзка с международната си дейност могат да правят постоянните комисии. И тогава, ако още повече уточня текста, той да бъде така: "Постоянните комисии могат да правят предложение във връзка с международната си дейност."

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ (*обажда се от място*): Да се добави "всяка" постоянна комисия.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: (*обажда се от място*): Бюджетът ще предлага планиране на тази дейност.

ГИНЬО ГАНЕВ: Затова са предложенията. Така е разумно.

Господин Станчев, просто не искаме да употребяваме думата "план" не защото тя е толкова вече апокрифна, не затова. Всяка постоянна комисия може да прави предложение във връзка с организирането на международната си дейност. Много е добре. Ще намерим систематичното му място.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, които са съгласни, да гласуват.

Против? - Един. Въздържали се? - Един.

Приема се и този член.

Тридесет минути почивка.

(*След почивката*)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Давам думата на Румен Данов да прочете една декларация.

РУМЕН ДАНОВ:

"Декларация на Великото Народно събрание

През нощта на 25 октомври 1990 г. в гр. Шумен беше извършен престъпен акт - взривен беше клубът на Окръжния съвет на Движението за права и свободи. По една случайност не бяха дадени човешки жертви, но са нанесени значителни материални щети.

Терористичният акт в Шумен е едно предизвикателство към цялата българска демократична общественост. Той е предупреждение, че деструктивните сили не се спират пред нищо, за да тласнат страната ни в хаос и непредвидими последици на граждански конфликт. Великото Народно събрание, като осъжда погрома в Шумен, призовава целия български народ да не се поддава на подобни провокации и с всички законни средства да гарантира утвърждаването на младата демокрация у нас.

1 ноември 1990 г."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Както знаете, беше излъчена комисиия от Великото Народно събрание, която да подготви тази декларация. Смятам, че декларацията трябва да се приеме.

Ако няма никакви други предложения, моля декларацията да се гласува. Благодаря.

Против има ли? - Няма. Въждаржали се? - Няма.

Декларацията се приема. *(Ръкопляскания)*

Предлагам да преминем към втора точка от дневния ред - законопроект за изменение на Закона за имената на българските граждани. Предлагам днес да започнем тази точка, поне председателите на комисиите да изразят своето становище, за да можем евентуално спокойно да продължим обсъждането след няколко встъпителни изказвания още утре.

Давам думата на г-н Джеров.

АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Господин председател, дами и господа народни представители! Внесен е за разглеждане от Движението за права и свободи законопроект за изменение и допълнение на Закона за имената на българските граждани. Този законопроект в първоначалната редакция беше разглеждан в Законодателната комисия на няколко пъти. Счетохме за по-правилно някои от предложенията да бъдат отклонени, други бяха възприети, а трети намериха в друг вид своето отражение в законопроекта.

Всъщност всички вие имате предложението на Законодателната комисия, което е съобразено с изискванията на законите и на Конституцията с налагащите се изменения. Какво бих могъл накратко да ви изясня.

Действително може би в бъдеще ще трябва да помогнем на народните представители, когато представим новите текстове, да имат предвид и наличните текстове, за да могат да разберат точно за каква промяна става дума. Защото за юристите е твърде лесно да направят съответната справка.

Предлага се чл.6 в законопроекта да бъде изменен. Изменението касае последните няколко думи... "именните традиции на етническите и религиозните общности в страната". Не чета целия текст, защото предполагам, че всеки от вас го е получил, има го и може да го съпостави.

Всъщност измененията, за които става дума, намират място в преходните и заключителните разпоредби на законопроекта. Причините за приемането на Закона за имената на българските граждани на 9 март 1990 г. са ви известни. Оттук насетне промяната, така както беше съобразно този закон, трябваше да става по съдебен ред. По този начин в някои части на България, където бяха насилствено сменени имената, се наложи да се водят много дела. И ако помислим чисто житейски, когато едно лице е имало едно име и иска да си го възстанови, струва ми се, че не е необходимо да тръгнем по съдебния ред. Съдебният ред все пак изисква много повече време, спазване на процедура и в края на краищата много повече отнемане на време. Още тогава се разсъждаваше върху възможността промяната или по-скоро възстановяването на имената да стане по административен ред. Но предишното Народно събрание счете за правилно по-добре да бъде изменението по съдебен ред.

Предложението е на Законодателната комисия съвместно с Движението за права и свободи. Основното, което касае изменението и което трябва да бъде докладвано, е: възстановяването или променянето на имената да може да стане от длъжностното лице по гражданското състояние. Тосет замества съдебния ред с един административен ред. Естествено много по-бързо, много по-леко може да стане промяната или по-скоро възстановяването на името. Както казах, не е необходимо да имаме съдебно производство, което да усложнява и без това елементарния въпрос.

В предложения законопроект за изменение на закона именно това предлагаме - възстановяването на имената да се извършва от длъжностното лице по гражданското състояние по писмено заявление на гражданите. Когато един гражданин поиска, неговото искане да бъде разгледано от администрацията.

Същевременно с оглед гарантиране правата на гражданите решението на длъжностното лице по гражданското състояние в съответния народен съвет подлежи и на административно и съдебно обжалване по реда на Закона за административното производство. По този начин се гарантира по пътя на обжал-

ването, при положение че са нарушени правата на гражданите, да бъдат възстановени.

Предлагаме също така по административен ред да могат да се възстановят или променят (защото значението е еднакво за дадена категория лица) имената на малолетни деца, ако имената на родителите или на един от тях са били принудително заменени. И в случай молбата, заявлението трябва да бъде подадено от двамата родители.

Същевременно пълнолетните български граждани, които са родени, след като на родителите им е било принудително заменено името, също могат по административен ред да променят своето име.

Допуска се възстановяването или промяната на бащините и фамилияните имена да се извършва по желание на гражданите и без съответните наставки, характерни за българските имена.

Законодателната комисия в правата си създаде и още няколко разпоредби. Едната от тях е използването на насилие, заплахата и злоупотреба с власт или други незаконни действия при възстановяване, промяната на името да се наказват по Наказателния кодекс.

И последната разпоредба, която е предложена за гласуване, е образуванията пред съдилищата дела за възстановяване или промяна на имената да се прекратяват и да се изпращат на съответните длъжностни лица.

Какво се има предвид? Всички онези дела, в този смисъл дела, които са решени вече от съдилищата, безспорно са решени и те си остават в сила така, както са били. Всички висящи дела, тоест нерешени дела, да не бъдат разглеждани повече по съдебен ред, а да бъдат изпратени на съответното длъжностно лице, което окончателно да се произнесе по тях по реда, който предлагаме в законопроекта.

Законодателната комисия предлага на Великото Народно събрание да гласува така предложения законопроект, като счита, че той е съобразен с Конституцията и с принципите на българското право.

Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата г-н Шиваров.

СВЕТОСЛАВ ШИВАРОВ: Господин председател, уважаеми народни представители! На своето заседание на 6 ноември 1990 г. Комисията по човешките права и националния въпрос разгледа законопроекта за изменение на Закона за имената на българските граждани, внесен във Великото Народно събрание от парламентарната група на Движението за права и свободи.

Комисията подкрепя проекта в този му вид, който той е добил след обсъждането в Законодателната комисия на Великото Народно събрание. Поддър-

жаме измененията в чл.6, проликувани от разбирането за последното приложение на принципа за пълна свобода при избора на име в съответствие с имените традиции на българските граждани съобразно принадлежността им към една или друга етническа или религиозна общност.

Подкрепяме и така възприетата процедура, даваща възможност българските граждани, чиито имена са били принудително заменени, могат да възстановят или променят бащините и фамилните си имена по свое желание. Така възприетата процедура ще създаде един облекчен ред за тези граждани, като наред с това дава и достатъчно гаранции за доброволно и свободно изразена воля при възстановяване или при промяна на името.

На заседанието бяха изказани и различни мнения относно липсата на срок, с който да е обвързано приложението на § 2 от преходните и заключителните разпоредби на законопроекта. Застъпено беше и становището, че точното определяне на кръга от лица в посочената разпоредба, имащи право да възстановят своите имена по този ред, дават възможност тя да действа, без да е ограничена по време.

Убедени сме, че така предлаганите изменения на Закона за имената на българските граждани ще допринесат за развитието на демократичния процес в страната и поставянето на нашето законодателство в съответствие с международните стандарти за правата на човека.

Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Юлий Бахнев.

ЮЛИЙ БАХНЕВ: Господин председател, дами и господа народни представители! Разрешете ми от името на парламентарната група на Движението за права и свободи или по-скоро от народни представители, членове на тази парламентарна група, да обърна вашето внимание върху няколко въпроса във връзка с внесения от тази група народни представители законопроект за изменение на Закона за имената на българските граждани.

Ние подкрепяме изцяло това, което г-н Джеров, председател на Законодателната комисия, изложи като процедура и като резултат от работата на Законодателната комисия и аз ще следвам текста, който е вписан сега от името на Законодателната комисия.

Първо, сега действащият Закон за имената на българските граждани предвижда съдебна процедура за възстановяване на насилствено сменените имена на голяма част от българските граждани. Тази процедура се оказва много обременяваща съдебните органи, които и без това буквално са затрупани с дела. Освен това тя не беше възприета като справедлива от засегнатите лица, имената на които бяха променени насилствено и по административен ред.

Така много скоро след 5 март тази година възникна необходимостта от изменение на Закона за имената на българските граждани. Тази необходимост единодушно беше призната от Законодателната комисия, от Комисията по човешките права и националния въпрос, която също, както знаете, разгледа този въпрос.

Второ, законопроектът е внесен от парламентарната група, беше предмет на обмисляне и размисъл от страна на народните представители почти 3 месеца и беше обсъден в техните парламентарни групи. Текстът, който е пред вас, е резултат от разискванията, проведени на няколко заседания на Законодателната комисия, както вече съобщи г-н Джеров. Текстът е резултат на благороден компромис, постигнат по демократичен път.

Трето, текстът на законопроекта за изменение на Закона за имената на българските граждани доразвива, уточнява и подсилва правото на свободен избор на име от страна на всички български граждани независимо от тяхното етническо самосъзнание или религия - ерго без каквато и да било дискриминация. Това се постига с изменението на член 6 от законопроекта и с допълнението, което се намира в алинея 6 към параграф 2 от предходните и заключителните разпоредби. Както казах, следвам текста, който е предложен от Законодателната комисия.

Четвърто, в предложението на вашето внимание текст се въвежда административна процедура за възстановяване на имената, което се извършва от длъжностното лице по гражданското състояние по писмено заявление на граждани, на които принудително са заменени имената.

Пето, искам да обърна вашето внимание на гаранциите за доброволност при избора, възстановяване и промяна на имената, които също са засилени в предлагания законопроект. На първо място, запазени са всички гаранции за свободно изразена воля. Обръщам вашето внимание върху параграф 2, ал.7 от преходните и заключителните разпоредби. Предвижда се наказание по Наказателния кодекс в случай на насилие, заплахи и други наказателни действия при възстановяване и промяна на името. Обръщам вашето внимание върху параграф 2, ал.8 от преходните разпоредби.

На второ място (говоря за гаранциите), се премахва институтът на "свидетели, представители на обществеността", който се оказва неефективен за осигуряване на доброволността, и намерихме за необходимо да не въвеждаме отново този институт.

На трето място, се въвежда правото на обжалване по реда на Закона за административното производство срещу решенията на длъжностното лице по гражданското състояние, което вие ще намерите в параграф 2 на преходните и

заклучителните разпоредби, ал.3. Тази форма на защита на правата на ошетените граждани и гаранция за свободен избор на име не беше предвидена в действащия сега закон.

Шесто, премахва се срокът за действие на преходните разпоредби. Искам по-специално да се сира на този момент.

Целта на премахването или смисълът на премахването на срока на първо място, разбира се, е, че до края на годината - това е срокът, предвиден в действащите преходни и заключителни разпоредби и следователно е необходимо, искаме или не искаме, да продължим, ако искаме да действуват настоящите или предлаганите от Законодателната комисия и от Движението за права и свободи нови преходни и заключителни разпоредби ... Това е първото съображение.

Второ, смисълът на изпускане на срока или непоставяне на срок, неспоманаване на срок е желанието да се избегне форсиране на изпълнението и следователно избягване на косвено насилие върху волята на съответните български граждани. Необходимо е да не говорим и да не мислим, че ще стане раната, която да кърви. Необходимо е да разберем, че прибързаната акция, прибързаната кампания, повтаряща предишните кампании на предишния режим, години и десетилетия, е това, което оставя рани в душите на хората. Ние искаме по естествен път да се извърши този процес и да се завърши той.

На трето място, ние имаме предвид, че повече от 100 хиляди души български граждани, които се намират в Турция и в други страни, имат желание да се завърнат. С оглед да не се форсира този процес, с оглед да не създаваме допълнителни трудности както в икономическо, така и в социално отношение, както за тези, които се върнат, така и за страната, ние смятаме, че не е необходимо да се поставя срок, който би карал хората да се върнат. Вие знаете, че всъщност имената и жилищата са два основни въпроса, които задържат хората да се върнат в родината си.

На седмо място, законопроектът за изменение на Закона за имената на българските граждани има за цел да възстанови справедливостта и доверието, грубо нарушени от органи на държавата, и да се укрепи вярата на гражданите във възможността да бъде установен истински правов ред у нас. Името, както ние всички горчиво за сетен път се убедихме на базата на собствения си опит, не е маловажен въпрос. Някъде още в Библията се казва, че името е по-скъпо от богатството.

В заключение ние бихме искали да апелираме към всички народни представители да приемете на първо четене законопроекта за изменение на Закона за имената на българските граждани. Предлаганите изменения са насочени

към утвърждаване на демократичните и хуманни принципи в нашето законодателство. Те са принос за премахване на последиците от тоталитарното управление, за изграждане на правова държава и за мирен преход към демокрацията.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Георги Марков.

ГЕОРГИ МАРКОВ: Уважаеми госпожи и господа народни представители, ще бъда съвършено кратък. Вземам думата в качеството си на член Законодателната комисия, тъй като бях определен за докладчик по този законопроект.

За всички вече стана ясно, че основният смисъл на законопроекта, който ни се предлага, това е да бъде въведен административният ред за възстановяване на имената на тези наши сънародници, чиито имена бяха насилствено променени, т.е. да бъде въведен редът, по който имената им бяха отнети. От чисто правна гледна точка в това няма нищо ново. Всъщност този ред беше редът по Наредбата за гражданското състояние, който съществуваше у нас от 1975 г. до приемането на този закон за имената.

Предвидена е възможност възстановяването на имената да става от длъжностното лице по гражданското състояние и за разлика от предложението на вносителите, които предлагаха да има контрол пред районния съд, тук е възприето контролът да става по административното производство - нещо, което беше единодушно възприето от Законодателната комисия, тъй като този ред създава далеч повече права за самите граждани. Делата се гледат от окръжен съд в състав от трима съдии при задължително участие на прокурора.

От гледна точка на законодателна техника на вас ви е предложен разгънат параграф 2. Всъщност измененията съвсем не са толкова големи, както изглеждат. Ще ви дам пример. Алинея 4, ал. 7 и 8 са изцяло в редакцията, която имаха съответните алинеи преди изменението. За ваше улеснение нещата са дадени разгънато.

Един въпрос, който беше дискуссионен в Законодателната комисия, беше въпросът какво ще стане с висящите производства пред съдилищата. Имаше спорове по този въпрос. Лично аз бях патоварен да се консултирам с известния наш процесуалист проф. д-р Живко Сталев, който препоръча именно & 3 в редакцията, каквато сега ви се предлага, с определение висящите производства да се прекратят от съдилищата и преписките да се изпратят на компетентния орган, т.е. към съответния общински съвет - длъжностното лице по гражданското състояние. Вносителите - Движението за права и свободи, предвиждаха текст, по силата на който да могат да се възстановяват и имената на починали граждани, чиито имена принудително са отнети. Законодателната ко-

мисия застава единодушно на позицията, че това е правен абсурд, тъй като се касае за едно лично право, което може да бъде упражнено само от неговия носител.

Аз подкрепям законопроекта така, както е предложен с оглед връщане на процедурата. В това няма нищо чудно, тъй като този въпрос изрично е записан в предизборната платформа на Съюза на демократичните сили.

Разбирам, че се намираме на разглеждане по принцип на законопроекта. Един въпрос, който поставих в Законодателната комисия, искам да доведе до вашето внимание. Член 15 от законопроекта, който касае не възстановяването на имената на тези наши сънародници, чиито имена принудително бяха заменени, а третира въпроса за промяна на собственото, бащиното и фамилното име тогава, когато то е усмиващо, опозоряващо или други важни обстоятелства налагат това. Член 15 предвижда съдебен ред. Това е общият ред, предвиден за всички български граждани. Аз направих предложение да се въведе и тук административен ред така, както беше по Наредбата за гражданското състояние. Има много случаи, в които между съответния гражданин и длъжностното лице по гражданското състояние няма спор, а ние го принуждаваме да води дела по пътя на чл.436 от ГПК, да се обременява с разноси, да се утежнява работата на съдилищата и т.н.

Бяха изгънати аргументи против моята теза. Те също имат своя резон. Това бяха аргументите, че все пак едно съдебно производство, за общия случай, създава повече гаранции за гражданите, и, второ, че това е един сравнително малък брой хипотези, които практически едва ли биха обременили работата на съдилищата.

Аз поставям този въпрос за чл.15 - дали да не въведем въобще административния ред за промяна на всички имена, а не само за възстановяване имената на тези наши сънародници, на които са били отнети принудително.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Иван Генов.

ИВАН ГЕНОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги народни представители! Едно перфектно, универсално общество въобще не се нуждае от закон за имената на гражданите. Но на 14 септември т.г. в своето обръщение до Великото Народно събрание многоуважаваният президент на два пъти ни напомни, че България в момента е ненормална страна. Именно затова трябва да подчертая, тя следва да има добре прецизиран закон за имената на своите граждани. Постигната ли е тази цел с настоящия законопроект за изменение на Закона за имената на българските граждани?

Считам, че всеобхватният отговор на този въпрос е смисълът на първото четене на този законопроект. Правото на име е основно човешко право и не-

говото нормативно регулиране трябва да е безупречно, да съдържа преки и косвени гаранции за свободен избор на името в съответствие с именните традиции. Гаранции са необходими както за тези, които желаят да се преименуват, така и за онези, които желаят да запазят своите имена. По-нататък необходимо е ясно разграничаване на два самостоятелни института - право на възстановяване и право на промяна на името. Те изискват самостоятелна материалноправна уредба и съответна на тях процесуална форма на упражняване.

Уважаеми колеги народни представители, като изразявам ясно и недвусмислено подкрепата си към разглеждания законопроект, към неговата сърцевина - замяна на съдебната с административна процедура при възстановяване на имената, същевременно искам да подчертая, че според мен този законопроект има два порока, които, ако се запазят в окончателния текст, биха имали отрицателни последици за българската държава. Какво имам предвид?

Първо, не е необходимо изменение на чл.6 в сега действащия закон. Направената в законопроекта добавка, цитирам: "на етническите и религиозните общности в страната", не е нито изчерпателна, нито безспорна.

Второ, в преходните и заключителни разпоредби умишлено се прави съществен пропуск, а именно отсъствие на срок, в течение на който ще се прилага административен ред за възстановяване на имената. Безсрочният характер на преходните разпоредби сериозно обезсилва общия ред за промяна на имената по чл.15, което е важна гаранция срещу насилието. Освен това обществото не може да не е заинтересувано от по-скорошното премахване на последици от едно престъпление и затова е нужен срок. Сам по себе си безсрочният характер за възстановяване на имената може да се превърне в немалък източник на едно бъдещо напрежение. Затова правя следното предложение: да се включи нова алинея към § 2 с приблизително следното съдържание: "Редът за възстановяване и промяна на имената по преходните алинеи се прилага до две години за българските граждани, живеещи понастоящем в страната, и до една година след завръщането на онези български граждани, които в момента се намират в чужбина и не са в състояние да се възползват от двегодишния срок."

Накрая още веднъж искам да подчертая, че категорично подкрепям този законопроект.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Сотиров.

ВЛАДИМИР СОТИРОВ: Благодаря ви, че ми дадохте думата. Аз с удоволствие забелязвам между присъстващите сравнително единодушие. Но все пак въпросът не е чисто юридически, той е и политически. И затова се радвам,

че нашите дебати тук могат да бъдат чути и извън тази зала. В случая аз говоря от името на Зелената партия, която особено приветствува този законопроект. Защото залегналите в него положения напълно отговарят всъщност на една от целите, за които тя беше създадена, а именно възстановяване на равновесието между личността, обществото и природата. В случая нашата философия е такава и тя се базира на две много прости аксиоми, които могат да бъдат възприети от цялото ни общество по националния въпрос. Първата аксиома е, че никоя група не може да налага собственото си етническо самосъзнание на която и да е отделна личност, и втората аксиома е, че никоя личност не може да налага собственото си етническо самосъзнание на някоя група.

Затова ние възприемаме този законопроект като едно възстановяване на ма едни исконни човешки права - да се чувствуват принадлежащи към някаква етническа група, да имат религиозно самосъзнание и във връзка с това да имат едни или други имена. Затова ние приветствуваме и двете най-главни части в този законопроект, а именно, това че една несправедливост, извършена по административен ред, ако може така меко да се нарече това, което беше извършено преди година-две. Тази несправедливост да бъде възстановена също по административен път. И вторият момент в този закон това е да не налагаме филологическите си особености на българския език върху имена, които не принадлежат на българския език. Този принцип, разбира се, че важи с пълна сила и за арменските имена, и за еврейските имена, и за китайските имена, и за всички възможни имена.

С две думи искам да засегна и въпроса за срока. Аз мисля, че това е едно неотменено човешко право и ние не би трябвало да го ограничаваме с никакъв срок. Човек може сега да е непълнолетен и след като стане пълнолетен, да реши, че трябва да си смени името. И някак си (*смее се*), как да ви кажа, този закон дава права на човешката личност. И затова не е хубаво да форсираме административните органи със срокове за изпълняване на тези права. Представете си какво би станало. Така че аз съм за безсрочно действие на този законопроект. Надявам се, че всички ще го подкрепим.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Последен има думата за тази вечер Александър Попов.

АЛЕКСАНДЪР ПОПОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги! Злополучната кампания по т.нар. възродителен процес от 1984 - 1985 г. е известна на всички както в страната, така и в целия свят. По-малко известно е, че подобна кампания беше проведена и в края на 60-те и началото на 70-те години. Потърпевши тогава бяха българомохамеданите от Родопския район, значителна част от които наричат сега себе си мюсюлмани. Тоталитарният ре-

жим използва всички средства на принудата, включително и физическото насилие, за да застави тези хора да сменят имената си, да се откажат от своите религиозни обреди и традиции. Ония, които се опитаха да защитят гражданските си права, трябваше да изпитат прелестите на концентрационните лагери и затворите. Стигна се и до човешки жертви. Процесът на естествено враждане на това население в нашето общество получи тежък удар. Мога смело да кажа, ония, които искаха да създадат с един замах монолитна българска нация чрез насилие и издевателство над хората, постигнаха обратния резултат. Десетилетия ще трябва да минат, докато изчезне тежкото душевно потресение, което тия хора преживяха.

Сега ние се опитваме да поправим стореното, макар и често пъти неумело и половинчато. В Закона за имената на българските граждани от 9 март т.г. е застъпен ясно и категорично принципът на доброволност при избора на име. Но засега с това е предвидена сложна съдебна процедура за възстановяване на принудително сменените имена. Мнозина засегнати от насилствената кампания смятат тази процедура унижителна за себе си. Станали в миналото жертва на груб административен и политически произвол, те с право настояват за опростен административен ред при възстановяване на имената.

Няколко хиляди души от Велинградския район очакват с нетърпение предложението на вашето внимание изменение на закона. Това ще бъде не само акт на справедливост, но и стъпка в правилната посока, ако използваме езика на дипломатията. Тоталитарната държава налагаше упорито и целенасочено образа на врага - външен и вътрешен, за да укрепи и увековечи своето всевластие, да придобие, макар и сянка от легитимност. Тая порочна политика доведе и прословутият възродителен процес, след който името българин започна да звучи в ушите на цивилизования човек като "варварин".

Нека разберем веднаж за винаги - окаяното състояние, до което предишният режим доведе българската нация, не ще се оправи с преследване на етническите и верски общности, с ограничаване на законните им права. Насилието е не само ненормално, но и политически безперспективно и пагубно. Ако искаме да възродим българската нация, нека се помъчим да открием истинските, разумни и резултатни средства, които ще направят българското име, език и култура ценни, престижни и привлекателни за всички наши сънародници както в страната, така и извън нея.

След тия общи мисли, на които ме наведе предлаганият законопроект, аз ви приканвам, уважаеми колеги, да го подкрепите във вида, в който го предлага Законодателната комисия. Благодаря. *(Ръкопляскания)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Илия Конев има предложение. С това приключваме дискусиите.

ИЛИЯ КОНЕВ: Уважаемо председателство, уважаеми колеги! В случая аз представям само себе си и ако моята реплика е погрешна, моля това да отнесете към моята личност. Аз съм напълно съгласен с хуманистичния замисъл на тези изменения, които се предлагат в Закона за имената на българските граждани. И малко вече ме учуди това, че, г-н Бахнев непрекъснато ни поучава в хуманизъм, призовава ни да погледнем широко, да бъдем хуманистични като народ, след като този народ в историята си е дал толкова много доказателства за хуманистично поведение и отношение именно в историята и спрямо всички, с които той е живял заедно.

Моята реплика се отнася до текста, който се предлага с чл.6: "Бащиното име се вписва с наставките "ов" и "ев", "ова" и "ева" съобразно пола на детето". Дотук всичко е нормално. По-нататък продължава: "освен когато собственото име на бащата не позволява поставянето на тези наставки".

Вносителите на законопроекта са имали съзнанието, че има някакво различие, някакво "но", поради което и се предложи това "освен когато". Но кой ще определя това "освен когато"? Има ли езикова яснота, има ли езикови критерии?

За това, уважаемо председателство, предлагам до внасянето на законопроекта на второ четене да бъде поискана справка от езиковеди, специалисти от БАН, които да ни извадят не нас, а онези, които ще прилагат закона, от неудобното положение да бъдат волунтаристи в тълкуването му.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Приключихме разглеждането по този въпрос. Давам думата на Красен Станчев за кратка информация за румънската делегация. Това е по т.3. Утре продължаваме по-нататък дискусиата.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Аз исках по процедурен въпрос, господин председател, когато вдигнах ръка. Аз имам процедурно предложение по т.2 и то се състои в това да гласуваме законопроекта на първо четене.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има записани единадесет души и аз мисля, че може още да продължим, аз не смятам, че трябва да прекратим изказванията. Утре ще продължим като точка първа. Моля ви вземете отношение по другия въпрос.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа народни представители! Като един от домакините на румънската делегация, делегация на румънския парламент, дошла в София да връчи отговор на нашето обръщение от 26 юли до този парламент, имам задължението да ви

информирам накратко за това посещение и за обръщението, както и за разговорите, които се водиха по повод на пристигането на делегацията.

Делегацията пристигна в понеделник сутринта. Вечерта в 17 часа връчи официално на уважаемия председател на Великото Народно събрание отговора на румънския парламент. Делегацията се състоеше от 4 души - двама сенатори и двама депутати. Един депутат и един сенатор от които бяха от Гюргево.

В бързината ние прищпорихме протокола и те направиха един превод на отговора на обръщението, който аз сега имам пред себе си и понеже го видях сега за първи път в превод, искам да кажа, че не смятам за много коректно този прибързан превод да чета целия. Още повече, че средствата за масова информация, вестниците достатъчно добре информираха както за обръщението, така и за контекста на това обръщение. Ще спомена само някои основни моменти.

По принцип парламентът на Румъния изразява своята привързаност към идеята за продължаване на конструктивния диалог по повод проблемите от екологичен характер, възникнали на границата между двете страни, както и за продължаване на експертизите.

В същото време румънските парламентаристи смятат, че трябва да се направи обективен анализ на тези проблеми, и настояват да се разшири обхватът на изследванията на източниците на замърсяване на гр. Русе, което според тях не може да се припише само на комбината в Гюргево.

По-нататък в обръщението се казва, че румънският парламент смята за абсолютно необходимо да се анализират доброжелателно и отговорно всички аспекти на замърсяването, да се проучат всички източници, включително и радиоактивните, както и реалната опасност, която ядрените съоръжения в Козлодуй и Белене при сегашното им състояние представляват за населението на двете страни.

В същото време румънският парламент настоява, и тук мненията ни напълно съвпадат, за обективно информиране на населението от двете страни.

Отговорът на обръщението завършва с три конкретизации на общата част. В първата от тях се казва, че румънският парламент изразява съгласието си за осъществяване на смесени експертизи и се допуска възможността, както и в нашето обръщение, за международни експертизи, гарантиращи обективността.

На второ място, и това съвпада с нашето обръщение, с намерението на Великото Народно събрание, румънският парламент се обявява за преговори и за подписване на конвенция, която да определи задълженията на двете страни

във връзка с решаването на екологичните проблеми, възникнали по границата между тях. Имам предвид и това изрично се подчертава и в отговора на румънския парламент, цялата граница, така както беше и в обръщението.

И на трето място отново се посочва необходимостта от обективно информиране на населението на двете страни.

Във вторник делегацията на румънския парламент се среща с парламентаристи от Великото Народно събрание, ръководството и членове на Комисията по опазване на околната среда и четирима народни представители от Русе. В контекста на тези разговори участниците от българската страна поеха следните няколко ангажимента. Ще ви информирам за тях и ще свърша.

Първият ангажимент се състоеше в това, че ние предложихме на румънската страна постоянен обмен на информация както за екологичните проблеми по границата, така и за работата на двата парламента и особено по размяната на различни законодателни актове.

В контекста на тези разговори ние потвърдихме и своето одобрение на инициативата на нашето правителство в онези обекти на българска територия, които будят известна тревога у румънската страна, тогава когато се водят експертизи да присъствуват и румънски експерти. В същото време ние изразихме и едно пожелание на онези обекти, които на румънска територия се намират, но будят тревога у българското население, да присъствуват и наши експерти. Моятата задача е относително облекчена от това, че контекстът на преговорите също беше отразен в печата.

Благодаря ви за вниманието. Завършвам с това, че текстът на обръщението в един по-подобен превод ще бъде на разположение в Библиотеката. А в Библиотеката се намира и оригиналът на френски.

В същото време трябва да кажа, че отделно комисиите на Великото Народно събрание също бяха запознати по-подробно с текста на обръщението.

Благодаря ви за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Благодаря ви, господин Станчев. Има думата Гиньо Ганев за дневния ред за утре и съобщения.

ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, и този път дневният ред за утрешния ден се предопределя от заседанието ни днес:

1. Продължаване на разискванията на законопроекта за изменение на Закона за имената на българските граждани.

2. Продължаване на разискванията и гласуването на проектоправилника за организацията и дейността на Великото Народно събрание.

3. По статута и ръководството на Българската народна банка - ако комисиите или комисията е готова.

Сега искам с вас да обсъдим възможността за готовността на трима министри най-после да дадат отговор на питання, поставени от народните представители. Смятате ли, че има възможност за това?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Не е възможно, няма да има време.

ГИНЬО ГАНЕВ: Очевидно тези три точки са съвършено достатъчни. Нека и този път да няма отговор на питання. Не само тези министри, които са заявили готовността си - господата Черноземски, Белчо Белчев и Любен Гоцев, а и други са изразили желание да отговорят на народните представители. Но нека направим това другия петък много по-пълноценно.

МИХАИЛ МИХАЙЛОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа народни представители! От името на ръководството на Комисията по аграрната политика и реформите в селското стопанство е направено предложение за включване в дневния ред проблема за изхранването на животните. Не искам да претрупваме въпроса. Вие казахте, господин Ганев, че това е въпрос на Министерския съвет. Аз съм напълно съгласен, че това е проблем на Министерския съвет, но той не се решава. И разберете, че той засяга цялата българска нация.

ГИНЬО ГАНЕВ: Извинете ме, комисията изслушвана ли е пред мивистъра?

МИХАИЛ МИХАЙЛОВ: Изслушана е.

ГИНЬО ГАНЕВ: Министерският съвет взел ли е отношение към вашите предложения?

МИХАИЛ МИХАЙЛОВ: Проблемът се върти в омагьосан кръг - от Министерския съвет в Министерството на земеделието и хранителната промишленост и обратно.

ГИНЬО ГАНЕВ: Как искате да ангажираме Великото Народно събрание с един чисто изпълнителски проблем?

МИХАИЛ МИХАЙЛОВ: На базата на Конституцията като орган, който осъществява контролни функции, да упражни правото си на контрол върху дейността на Министерския съвет.

ГИНЬО ГАНЕВ: Но съдържанието на Вашето проекторешение не е това.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Гласувайте недоверие на правителството.

МИХАИЛ МИХАЙЛОВ: Не става въпрос за доверие, а за изхранване на българския народ.

ПЕТЪР СЛАБАКОВ: Уважаеми народни представители, нито г-н Луканов ще го реши, нито г-н Пандов ще го реши, нито Министерският съвет ще го реши. Въпросът е поставен пред тях и положението е в безизходица. Утре хората ще ви питат какво да ядат, децата ще ви питат какво да пият.

Така че за изхранването трябва да се вземе решение от Народното събрание. Не можем да изчакаме те да прехвърлят един на друг топката и обратно. Ние поставихме въпроса, те го връщат обратно в Народното събрание. Тук трябва да се реши въпросът.

АЛЕКСАНДЪР ЧИРКОВ (от място): Поставете въпроса за вод на недоверие на правителството!

ПЕТЪР СЛАБАКОВ: Ако Министерският съвет не решава въпроса, това е негова работа - дали не може или не може да го реши. Ние трябва да решим въпроса, щом те не могат да го решат.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Ще поставим въпроса на гласуване. Ще повикаме министъра да дойде и да отговори тук. (*Оживление в залата*)

ПЕТЪР СЛАБАКОВ: Вие не искате да го гласувате, утре вас ще обвинят. Аз ще ви обвиня, че не вземате никакво решение. (*Шум, реплики в залата*)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Дайте да видим какви са реалните възможности да въздействуваме на Министерския съвет?

ВЪЛКАНА ТОДОРОВА: Дами и господа, тук става въпрос за нещо толкова важно, както е въпросът с животоспасяващите лекарства. Не става въпрос утре ние да вземем решение. Този въпрос обсъдихме в парламентарната комисия, имаме няколко варианта, ще ви ги предложим да гласуваме един от тях, за да се задействува въпросът.

Това е нашето мнение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Предлагаме го в дневния ред и утре ще видим как ще стане.

ГИНЬО ГАНЕВ: Моля да чуете няколко съобщения:

Утре в 8 часа тук ще заседава Комисията по здравеопазването и спорта, в Огледалната зала;

Комисията по труда и социалната защита утре в 8,30 ч. тук, в тази сграда;

Комисията по радиото и телевизията утре в 9 ч. ще заседава тук, в тази сграда;

На 13 ноември от 13,30 ч. ще заседава Комисията по парламентарната етика в зала 411 в сградата на Президентството.

Моля ви за още една минута търпение, за да ви направя едно съобщение с малко обяснения.

Господа, Бюрото на Великото Народно събрание констатира неведнъж, че не съществува нужната координация между комисиите и самото Бюро и неговото правно информационно направление. Това е много неблагоприятно и не може да има непосредствено взаимодействие за хода на дневния ред. Затова правим едно предложение.

В понеделник, 12 ноември, в 16 ч. тук, в зала "Запад", ръководството на комисиите ще определят само по един свой представител, ще дойдат платените съветници на комисиите и платените технически секретари, но с участието на един представител на ръководството. Ще се разискват конкретни предложения за подобряването на това взаимодействие.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Утре заседанието ще продължи от 10 часа.

Закривам заседанието.

(Закрито в 20 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВЕЛИКОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ:

Николай Тодоров